98

Oprawiono w r. 1942.

Bzowski Abraham. (Bzovius)

Ur. około r. 1567 ochrzczony był Stanisławem, dla babki po niej z domu Szczepanowskiej. Matkę Magdalenę Łogaziewnę utracił w powiciu mając dopiero 18 miesięcy, i sam zaledwo nie umarł. Ojcem Tomaszem niedługo się cieszył zatem opiekowała się nim babka macierzysta, i przy niej w Proszowicach dziecinne lata spędził. W dziesiątym roku umiał rachować, muzykę znał, i łacińskie równie jak polskie wiersze składał. ~~Ciotka Zof~~ Oddany został niezadługo do Szczepanowa gdzie Stan. Szafraniec osadził był szkoły uczonemi wielkim kosztem z Francyi sprowadzonemi. lecz tam przy naukach, i naukę Kalwińską szczęśliwie Bzowski lub dopiero 15 lat liczył umiał się zostać przy swojej wierze, i nawet ~~ku~~ współuczniów utrzymał, aż ciotka spostrzegłszy się odebrała go. W Akad. Krak. pobierał dalsze nauki. Zachorowawszy niebezpiecznie przeniósł się do Proszowic. Tam zdawało mu się że S. Jacek objawił mu się i ~~wy~~ uzdrowił i stąd to tylko wyzdrowiał, ~~napisał się~~ został Dominikanem, i wtedy imię Stan. na Abrah. zmienił. Na dalsze ćwiczenie wysłany był do Włoch gdzie ~~poz~~ zadziwiał swym dowcipem i gruntowną nauką. ~~kilka lat przemieszk~~

W r. 1596. był czynny w sprawie Dominikanów i zrazu był w Rzymie, i tam stopień Bakałarza otrzymał. ~~Po~~ Później udał się do Wrocławia i tam przeorem oraz Kommissarzem Generalnym ~~pol~~ śląskim był obrany, lecz nie nawidziany od biskupa nie cierpiącego obcego przełożonego ~~oddalił~~ oddalił się z Wrocławia do Rzymu gdzie szanowany od Papy i Kardyn. ~~pisał hist. Kościel.~~ pierwszego nowe miał dopełnienie hist. rocznej kościel. w tej okazji na pałace dom Brancaccich. Wtenczas to

2,

został celem wielu uszczypliwych pism, a w Pasz-
ze Jezuici i Franciszkanie byli mu wszakże nie-
przyjaźni. W Sztynie opat tyle że mógł zako-
nowi Krakowskiemu przysłał zbiór książek obrazów
i srebra. Umarł w Sztynie d. 31. X. 1637. ~~pochowany~~
~~w Kościele~~ żył lat 50 Zostawił duchowne dzieła.

Mościcki **Melchior z Mościsk.**

Ur. w miasteczku Mościskach (w Przemyskiem) z u-
bogich tamecznych mieszczan r. 1511 Gdy chodził
do szkół Akad. Krak. często odwiedzał konwent i klasz.
XX Dominik. wziąwszy do tego ochotę, został Domi-
nikanem. Posłany był do Włoch. Wiele się przyczy-
nił do wzmożenia zakonu tego. Kilka razy był
prowincjałem polskim. Wzgardził ofiarowanem
Z. Zyg. Au. którego był spowiednikiem Biskupstwem
na, i ustawnie z heretykami walczył szcz. z Mo-
drzewskim, i Stankarem. Na Sejmie piotrkowskim
gdy ~~[illegible]~~ Zyg. A. miał podpisywać jakieś pisma
przeciwne sprawie katol. ~~[illegible]~~ taką użył mowy
zatrwożywszy że mu pióro z ręki wypadło. —
Umarł w Krak. 17 Maja 1591. ż. l. 80.
Sławny jest z wymowy kaznodziejskiej i druku
pism jego mało znanych.

Lwowczyk Łukasz (Leopoliensis)

Ur. r. 1523. we Lwowie. Magist. Teologii u Domini-
kanów. Dwa razy przeor konwentu w Krak. Ka-
znodzieja tamże na zamku i w Warsz. na wielu
sejmach żył razem z Mościckim i razem
walczył przeciw kacerzom. Brzowski z owego

księżem Krakowskim swego wieku. umarł w
~~[illegible]~~ Dynowie r. 1583 Z. l. 80.

1580 Łubomłczyk Seweryn którego także zowią czasem Hebrajczykiem, Krakowczykiem, Rusinem Polakiem. Nawrócenie jego czyta i zostanie Dominikaninem przypisuje objawieniem. Był wielkou. b. uczonym, uczony zabiegły kaznodzieja. Ochrzcił się w dojrzałym wieku. Nauki odbywał w Salamance. Wiele się trudnił sprawami Do zakonu swego był także kaznodzieją niepospolitym. umarł 1612. Spisywał cuda S. Jacka i własne czyny cudów w Rzymie w sprawie kanonizacyi tego świętego. Pisał także różne dzieła w mater. [illegible]

Birkowski Fabian.

Ur. w Lwowie 1567 uczył się w Akad. Kr. i wdzi młodym wieku czyt w tejże Akademii i wymowy zostal Dominik. 1592. Był nadwornym kaznodz. Zyg. III i Wł IV z tym znajdował się na wyprawach w Moskwie i Wołoszczyźnie. Należał do rady duchownej układającej się z Dyssydentami. Obrana 3 lata po śmierci przeorem konwentu. Obrany przeorem r. 1634 um 9 Grud. 1636. Z. l. 70.
Pisał w mat. Duch. Kazania jego wydane na dorszto, razem zebranych wyszło 3 części od r. 1623–8

4

Okolski Szymon

wstąpił do zakonu X. Dominik. przechodził różne urzędy zakonne, był prefekt. w Lwowie r. 1639 został prowincyałem Ruskim. Sprawował misyą obozową w wojnie z Kozakami † ~~w 1637~~ + 1654.

R. 1638 wydał dzienniki swych starożytności wojennych których był świadkiem. Są one w Cieszanowie (Oss) T. I. 1751

Inne dzieła są:

O Biskupach Rzymsko-Łac. Kijowskich i Czernichowskich, b. rzadkie

Russia florida rosis et liliis etc. jest to historya Prowincyi Ruskiej swego zakonu.

Najmniej warte wzmianki inne, też najgłośniejsze w pstrzonych (Oss) Okolsk. dzieło jest Świat Polski czyli Herbarz III tomy

Orbis polonus splendoribus coeli ~~...~~ et s.p. condecoratus

Dziełem tym zjednał sobie wielu nieprzyjaciół bo też nie najprawdziwiej wywodził początki i raz zbyt chwalił, drugi raz nadto ubliżał przez tego wydał ~~wiele~~ kilka innych dzieł mniej ważne
ważnych

† wojen był na wyprawach r. 1637-8. Jeszcze r. 1641 na przym. t. swego Herbarza pierze się Kaznodzieją Hetmańskim

Jan Alan Bardziński

(~~Około~~) 1670) z Jana Wincentego i Anny z Milew-
skich; Był Dominikanem, i przeszedł stopnie
szkolne aż do Bakalarstwa Teol. których w jakie
zaletyą ~~[illegible]~~ Studium Warszawskiem najst.
Sprawował także różne przełożeństwa i urzędy r. 1694
był przeorem w Łęczycy r. 1707 w Elblągu, i sekre-
tarzem prowincyi r. 1705–6 przeorem warszawsk. gdzie
w [illegible] umarł. Do poezyi miał szczególną
zdatność, i tą wydoskonalił. Z Krasomówstwa
nawet choć trochę rzepłenił odbierał zalety
Dz. J. ler
Tragedya o pedogze z Lucyana id
Farsalii Lukana tłomaczenie
Filozofii Boecyusza tłom.
Tragedyj Seneki tłom. i nast. lutnię oryg.
Łacińskim wierszem opisał kronikę papieżów od Piotra
do Klem. XI także Summę Teologiczną
S. Tomasza z Akwinu

Warszewicki Stanisław.

Ur. [brat Krzysztofa] 1527. z Jana Kasztelana Warsz. i Barszowny Cecilii Hieronima Szarpsa Wojewody Mazowieck. Wyćwiczywszy się w różnych umiejętnościach oraz językach Gr. w Wittenberdze dostąpił u Z. Aug. urzędu Sekretarza i Regenta Kancelaryi. Gdy został księdzem wyszedł na Kanonika i Scholastyka Gnieźnień. kiedy A. Kanclerza Poznańsk. Spotykała go infuła, ale wtenczas już zamyślał o odmiennem powołaniu.

Z młodu osłabił się nieco w wierze Rzymsko kat. lecz później tak się zrabił [illegible] że dla umartwienia na kwardyjan Cierniowy. Już nawet mu się zdawało być za mało księdzem świeckim i zamyślił zostać Jezuitą przez 2 lata ułatwił się z majątkiem i urzędami pospieszył do Rzymu. Już wtenczas źle widziano Jezuitów, pomimo tych więc trudnościach wszedł do nowicjatu 24 List: 1567. 40 r. ż. został mianowany Rektorem Kollegium Wileńskiego r. 1570. Przeżdżając w Poznaniu trzy raz kazał z ambony, w Warszawie za przymówką Króla podobnież z powszechnym zadowolnieniem; w Wilnie zrazu w nowo powstałym Kollegium nie najlepiej mu się wiodło, lecz podjąwszy się kaznodziejstwa dość sobie —

zjednał słuchaczów w krótce dostał kościół od króla z Trzeciestkiem i Wołaniem którzy go chcieli poniżyć miał stoczyć bitwę lecz gdy ci na rozprawę nie przyszli kazał ich zastąpić swoim i zbijał ich kacerstwo.—

R. 1577 Grzegorza XIII wyprawiony do Szwecji aby Jana III nakłonił do połączenia z Rzymem jakiż swoje działał na umyśle króla lecz że nie miał zupełnego pozwolenia działać podług swej woli, ~~[illegible]~~ gdy już dosyć z królem ułatwiał we ~~[illegible]~~ wrócił do ojczyzny. R. 1578 wrócił znowu do Szwecji, i nawet trudnił się wychowaniem młod. Zyg. III. Wróciwszy stamtąd został Rektorem w Lublinie. Tam ciągle odbierał różne rozkazy od Pap. wreszcie wysłany został do Wołoszczyzny aby też przyciągnął pod władzę Syxtusa V lecz nie najlepiej mu poszła ta wyprawa.

r. 1587 został Prokuratorem. Jeszcze w Wilnie chorował ciężko, zaraziwszy się w usługiwaniu chorym, i gdy w r. 1591. zaraza znowu panowała w kraju wyprawiwszy w nie uchwały. nowe pozwolenie usługiwania chorym, z tym swej gorliwości przestał. Umarł mając lat 64.

Działał on wiele dla swojego zakonu, i ten stopnie się mu chlubił zwłaszcza że przez wychowanie w całe jezuickie Zygmunta III mu zapewnił. |Oss.|

Nayznacznieysze jego dzieło iest Tłomaczenie na łacińskie (z gr:) Etiopik Heliodora, inne są mniey ważne

Hieronim z Moskorzowa Moskorzewski — czyli Moskorzowski —

Urodzony r:

Około r: 1595 przystał do Socinianów z czego oni niezmiernie kontenci byli. Podobno skierowało go na tę drogę powtórne ożenienie z 1598 z Reginą cór: sławnego Jędrzeia Duditha lecz zdaje to iest fałszywe, bo dość był mayętny aby iako pierwszy ewangelicy podeyta posagu zachęciła go do tego. Który tylko został Soc: żył tylko dla niego i wspólnie z Fawstem Socynem wszelką usilność łożył na podniesieniu iego znaczenia. Na synodach zawsze bywał i do Rakowa często zieżdżał r: 1610 w Gdańsku zamieszki: Soc: uśmierzył powtórnie w Buszkowie. Menonitów naktaniał do połączenia się chcąc na próżno z Soc: — Długi czas wiódł spory ~~[illegible]~~ pisemnie Religijne z Janem Petrycem ministrem na Jodłówce i czasem nie bez korzyści: Trudniey mu iednakże poszło z Teologami Katolickiemi jak: z Jakubem Ostrogą z Janem Gurskim szczególniey zaś ze Sławnym Skargą a później z Marcinem Śmigleckim ~~[illegible]~~

Feliński Alojzy. ur. 1771. w Łuckim z rodziców nie majętnych, lecz uczciwych. Ojciec jego był sędzią ziemskim, biegłym prawnikiem i b. od obywateli tamtejszych szanowany, mieszkał zwykle w wioskach dziedzicznych Ossowie lub Wojutynie. Ta druga leży 5 mil od Porycka jakoż bywał często w Rodz. Czack. Tad.

Ten był tylko 5 lat od Al. starszy i spostrzegłszy zdatności w mł. Al. namówił Ojca aby się starał jego przymioty rozwinąć. Oddał więc Ojciec Felińsk. do konwiktu XX. Piar. w Dąbrowicy. Gdy tam kończył szk. Ojciec mu umarł. Jako najstarszy z rodzeństwa został więc został przyrodzonym (S) opiekunem 4. braci i 3 siostr. Lubo sam sobie zostawiony korzystał z sposobności doskonalenia się dalszego w naukach i udał się do Włodzimierza nauczył się w ~~niedawno nabył~~ znajomości klasycz. pisarz. i języ. angl. Pobywszy tam czas znaczny z Czack. przybył do Warsz. i towarzyszył mu kiedy 1791. z Wawrzeckim i Horainem z polecenia sejmu rewizyję skarbu Krol. w Krak. robili. Czas wolny od pomagania Czack. poświęcał na doskonal. się w jęz. franc. Mający lat 26

napisał do Trzebeckiego satyrę o trudności rymowania
nast. Boal. Listy jego owczesne pisane do przy
jaciół za wzór w tym rodzaju służyć mogą
z Tymienieckim i Wyszkowskim był średnio
przyjaźni blisko p. 306. Czack. powierzył o-
nu i Antoniewiczowi wychowanie Jana
Hr. Tarnowskiego swego siostrzeńca
Aby żadnej chwili nie stracić, bawiąc w kraj
między r. 1792–5 prawie codziennie wieczorem
p. pasz lat zbierał kilkanaście młodzieży
do czytania razem dzieł wzorowych. —
Korzystne te posiedzenia kończył każdy raz
podwieczorek wyprawiany kosztem jego lub
którego z majętniejszych. Wtedy te wpływem
swoim ~~[illegible]~~ zdziałał że Łukasz Gol
skończył biegnantkę, gdyby nie miał żadnego
na to funduszu. Po R. 94. udał się pod Kościuszk
lecz niedługo mógł służyć swej Ojczyźnie bo wszystko
się skończyło. Wtedy wrócił do Wojutyna
Wtenczas to on przetłumaczył Ziemianina
Wirgil. w niosłużeniej zdatności do pozyskania przy
kładam i zaczęte rozmieszczał ~~tenogina~~
Wtedy mogący mieć wstęp ~~[illegible]~~ między najznaczniejszy
-szą rodziny zamknął się na wsi, i oddał zgraty
obowiązkom brata syna i gospodarza

Kniaźnin Fr. Dyo. Ur. z Jgnacego Kniazia
syn Kniaźninów. Dawny ród jego był osiadły
w Woj. Smoleńskim ale gdy w r. 1654 Smol. ~~..~~
oderwano, Wład. Kniaź opuścił to miasto któ
rego dzielnie bronił, i osiadł w Witebskim
Tam ożeniwszy się miał 2. synów młodszy z nich
Jerzy był ojcem Jgnacego, a temu w r. 1750, uro
dził się Fr. Dyo. 4 Paźd. Oddany został do
Szkoły do szk. Jezuit. ci spostrzegłszy w nim
zdatności namawiali się do siebie. W 14 r.
dał się do tego natłonić, zwłaszcza, że szczu
płej Rodz. majątek nie obiecywał mu wiele.
i wkrótce do Warsz. jako nauczy. został prze
niesiony. Niemając rzetel. powoł. zwlekał
poświęcenie i gdy w r. 1773. Jez. zniesiono, wró
cił do świeckiego stanu. Szukając sposobów utrzy
mania się, wszedł pod Janockiego do pracy
w Bibl. Załusk. W wolnych chwilach
pisał poezje, te wkrótce rozchodziły się,
~~..~~ a Czartor. poznawszy zdatności i stan
jego, wezwał do siebie, a ostrzegając dobro
dziejstwo delikatności mianował sekretarzem przy
boku swoim. Odtąd do końca swego ż. był stan

ich dworze. Tam to on zapłonął miłością
która zatruła resztę dni jego. Uczucie to nie
mogło być wzajemnem, bo było nawet za
śmiałe. Bo żadnym tych, do której był b. przy-
wiązanym, a odkrywał jego ~~niezmierna~~ przepeł-
nienia. Choroba nieuleczona zaczęła trawić

dod. pomiesz. umysłów 1796. dni jego. wszystkie starania próżne były.

Przeniesiono go do Końsko woli niedaleko Pu-
ław tam na łonie X. Fr. Zabłockiego
plebana tamecznego r. 1807. skonał. Tam X.
Adam kazał mu wystawić piękny z
czarnego marmuru pomnik. Taki tenże
sam na 3. stronach napis ułożył.

1.

Franciszek Dyonizy Kniaźnin
Obywatel woyew. Witebskiego Mścisław
Wierszopis, który gorliwym, gładkim
rymem mił. Oy. i cnoty
w sercach swoich braci zapalał,
tu spoczywa w Bogu

2.

Zaczął żyć 4. Paźd. 1750
umarł 25 Sierp. 1807

3.

Jeżeli nadzieję mam pochlebiać sobie
Rzuci potomność kwiat na mym grobie

Życie J. K. Chod.

Tacyt.

Al. M. p.

Dzien. prod. na Ukr.

Tauryka

Poezye

Xiążka do nabożeń. w młodości napisana, jest w Bibl. Puław

(Gwido Trag. Tankred. Trag.) niedruk.

ceny przystawać może. —

~~Tysi Marcina Bielskiego~~ Sprawa ~~wojenna~~ Rycerska dawnych i terazniejszych narodow w Mateusza Stebenwojczera w Krak. 1569
Gdzie opisuje sposob wojowania rożnych narodow i prawidla ~~xxx~~ z rożnych autorow wyjęte, przestrzegi nawet czynności wojenne, naszędzie i broń rożnego rodzaju opisuje
Prócz wierszy wmieszanych wiele swiadczą wydał jeszcze Bielski wiersze

Sen Majowy pod Gajem zielonym jednej Ćwiklinki. r. 1590. Kr. 19. w Ćw. [4to]
Opisuje tu rozruch Węgierski podczas zamieszek Zdygm. III z Zapolami

Syn nieuścisły Marcina Bielsk. (z rycinę Instytucie) Kart 39. w Ćw. 1595
W tym pismie kobiety narzekają na niezgody i niezgodnych mężow, i nad nierzadami publicznemi ubolewają — ideę wziąć był Bielski z Arystofanesa

—

Bielski Joachim.

Syn Marcina ~~ur.~~ — Nauki pobierał w kr. sprawował rożne publiczne urzędy i był przy dworach znaczniejszych panow. był sekr. Zyg. III. w młodości sługi wojskowe, lecz jednak lubił bardziej niż Bellona, wyrzekł się zdania przeciwnych kościołowi Rzym: i pisma ojca oczyścił z przestępnych. Podczas zaburzeń Maxymiliana, rota Stadnickiego którego obrał stronnictwie przy szturmie i w pożogi obrzuciła dom jego.

w tym zdarzeniu udał się do króla z Wyż. Baranowskim Bisk. przemyśl. Podkancl. kor. aby go na nowo zapomniał. Z największem uwielbieniem wego w. [illegible] był w przyjaźni.

Pamiętne są: ~~[illegible]~~ znacznięsze

<u>Ioachimi Vol. Bielscii Equitis Poloni Proteus de clade Gedanensium insigni in Prussia circa pagum Rokitki d. 27 Apr. recens a nostris Militibus accepta. Stephano rege Pol. regnante</u>

Opisuje tu klęskę Gdańską, której Proteusz z morza ~~[illegible]~~ pokazawszy się dziwi ~~[illegible]~~.

<u>Carminum Ioach. Bielscii Liber I Cracov. in off. Jacobi Siebeneychel 1588 (w 4to)</u>

Są to ody które lubo nie ognište, wdziękiem swym ujmują. Żadna w nich jest czysta, ach czytaniu w aut. Rzymsk. i znajomości witkk. wszędzie przebija. Prócz tego pisane są drugie najznakomitszych wieku owego. To wyjątek z ody na zwycięstwo Zamoy. pod Byczyną

„ Nie brakowało Maxymilianowi zamożnych skarbów. Au-
„ stryia całą potęgą przy nim obstawała. Pierwsi oświeceni
„ Monarchowie pomoc i życzliwość mu oświadczali: nie scho-
„ dziło mu, jak na dobrey sprawie i drugim Zamoyskim....
„ Wielki Zamoyski!.... Wielkiś klęską zadaną nieprzyjacio-
„ łom oyczyzny i wielkiś, zdobyciem dla niey pokoju i samą za-
„ zdrość, przewagą i świetnością twoich dzieł przewyższyłeś!"

Dzieła Oyca ~~przerobił~~ ~~[illegible]~~ poprawił i przemnożył i wydał pt. <u>Kronika Polska Marcina Bielskiego nowo z Joachima Bielsk. syna jego wydana</u> w Kr. w dr. Jak. <u>Siebeneychera</u> R. P. 1597 (w 4to) / 1804 Drugi Zysz III. cz. rysunami!

Inne jego pisma są mniej ważne.

Wapowski Bernard z Radochonic. —

Akad. Kr. wydźwignął się aż do stopnia Dokt. Pr. Współtowarz. Kopernika Jak. z Kozieg. Mich. z Radka Marcina z Olkusza pod Wojciechem z Brudzewa nabył biegłości w matem.

Był sekretarzem pap. Juliusza II i tak temu nadskakiwał nic odeń nie otrzymał. Dopiero Leo X dał mu kanonię Gnieźn. ale to było przeciw interesowi Łaskiego Arcb. Gn. Zygmunt I bardzo był z tego nie kontent.

Między uczonymi był poważanym, i wziętym dla uprzejmości, i znajomości prawa. —

Choć się Zygm. i Łaskiemu naraził, jednak obadwa [illegible] znali jego zdatność, i gdy wrócił do kraju został posłanym między lekrot. kroć, i dostał kanonię Krak. Przez wszystkie życia poświęcał się Historji, i tę doprowadził do r. 1535 tegoż r. d. 22 list.

I Co się z jego kroniką zrobiło dotąd nie wiadomo dość że nie doszła. Pisma jego.

Carmina de memorabili caede Moscovitar. per Ser. etc. Sigismundum (I) peracta Wawart

Bernardi a Apowo fragmentum Sigismundi Senioris R. P. Res gestas Cromeri descriptione posteriores, continuans Ao 1589 in folio —

21.

Gorski Stanisław uczył się w Akademii krak: i był w niey Prof: (Sołtys) Tomicki poznawszy go przybrał za domownika i bardzo nazaim polegał w kancellaryi królewsk: razem z Pił: Radziewskim potym Bisk: krak: był pisarzem — pochowany w Katedr: krak: On to zebrał Zbiór spraw Panow: Zyg: 1° pracowicie i Historycz ułożone lecz ten zrzpierzchnął i ledwo kilkanaście z 16 Tomów mieli Załuscy M Czackiego 19 — był kanok: krak: Dzieła Jego: Rerum gestar: prudentiss: atq feliciss: per Sigismundi 1° Tom: 24. od R. ~~1507~~ 1507 do 1548. Victoria Polonor de Valachiis reg: Sig: 1° per Stan: Gorski Can: krac: —

Dowatek do Bzowsk.

S. Ja

Historia Ecclesiastica ex Illmi Cais Baron S.R.E. Cardinalis ~~ex~~ Annalibus aliorumque virorum Illustrium Ecclesiasticis historicis monumentis Auctore R. P. F. Abrahamo Bzowskio polono S. J. Dre Tom 14 [illegible] 15. 16. az do 20 — to pismo iego aiff naywaznieysze —

Kreyda Floryan ur: w Warszawie ro: 1680. został Piarem obowiązek nauczyciela nayypilniey sprawował umarł w War: 1708 r: żył lat 28 był to człowiek cnotliwy i uczony.

Dzieła iego są

I. Poëma carmine Heroico in solemni ingresu ad curiam Praefecturae Varsaviensis Stanislaii Comitis Krasinski nomine collegi Petricoviensis fol 1700 Vars:
II. Laurus Poëtica sive Ode de mysteriis B: V: M: Vars: 1701. 12
III. Poëma epitalamium carmine heroico in nuptiis princi pis Jannusii Koribut Wisniowiecki Cast Villen et Teof Konarzewska in fol: 1704.
IV. Poëma wierszem ogeryktym na obchod pogrzebowy serca X. ia Hier. Aug: Lubomier: Kast Krak w Rzeszowie fol 1706 Warszawie.

Kaliszewski Celestyn ur 1724 w Woie: Ruskim został Piarem nauczał przez wiele Lat umarł w Łukowie 1767 roku żył lat 43

Pisma jego są

I Nomenklator polski Laciński francuzki niemiecki 8 1763 roku w Warsz: II Tomy kilkarazy przedruko wano to dzieło
II Historya traktatu między Monarchami Europeyskiemi w Języku francuzkim 8 w War 1760 r: dzieło to przetłomaczył i wydał we 4 tata po polsku

Szybiński Dominik ur: w Woie: Wołhyńz kim. został Piarem nauczał użytecznie w kilku. Kollegiach szczególniey w Warszawie Rektor w Drohiczynie potym w Rzeszowie czuwał nad młodzieżą i ieg miłość zjednał sobie

23 wmiędzy Rzeczu był 19 Lat rektorem oprocz nauk starał się wprowadzić między młodzież pismo kaligraficzne i wzory sztychowane wszo wszedmit umarł 12 Lipca 1799 roku w międzyRzeczu żył lat 76

Dzieła iego sąz

I Historya 4 swiata monarchii i naydawniejszych Krolestw część I 8 Warszawa 1769 Część II o Cesarzach Rzymskich tudzież wschodnich i zachodnich także o początkach i wzroście Turkow 8 Warszawa 1773

II Geograffia powszechna z francuzkiego przełożona z dodatkami o polsce 8 War: 1772

III Dykcyonarz Mitologiczny porządkiem Alfabetu ułożony dla użytku szkoł 8 War: 1772

IV Historya panstwa Szwedzkiego z fran: przełozona 4 Warszawa V Tomów

II Atlas dziecinny z mapami na miedzi rznięttemi Tłomaczenie z francuzkiego w Warz: 1772. 8.

Eysymont Marcin ur: 1735 w woi: Woiewodztwie Wołyńskim w miasteczku Machmanowie R: 1751 został Piarem

nauczał szczęśliwie w konwikcie wielkim w War=
szawie, azeby się wydoskonalił w naukach wy=
słany był do Paryża roku 1760 oczekiwa=
niu ~~prowi~~ prowincyi zadosyć uczynił po=
stępek ~~uczynił~~ w naukach i w Rzezrowie na
uczał nay korzystniey. w War. w Kollegium
Konarskiego wymowy filozofii i Matema=
tyki przez kilka lat nauczał w krót=
ce został Konsultorem prowincyi a póź=
niey wyższym w Kollegium nowym
a w roku 1789 został Moderatorem
prowincyi cały urzędy powierzone
sobie sprawował cnotliwie i pilnie. Po
z biegu tego urzędu został rektorem kon
wiktu Szaniawskiego w Łukawie
umarł roku 1812. ~~Dzieła wydane~~
~~przez niego są~~:

Dzieła jego są:

I Ody Konarskiego o Królu mądrym na
Wiersz polski przełożył 8 w Warszawie 1764 r:
2 Manuaĺik poczciwego człowieka wierszem w Warszawie 1779 r.
3 Oda Stanisława Konarskiego o mądrym Królu szlacheckiego
przełożona
4 Wiersze na powitanie Króla Sta: Augu: Fryder: Króla pruskiego
i Franciszka II Cesarza Niemieckiego w imieniu prowincyi ca=
łey zapewne w języ: łacińskim i w rożnych czasach pisane prócz
tego ~~[illegible]~~ zostawił w rękopiśmie dzieło o Architekturze cywilney
i woyenney dotąd niewydane.

+ Biskupów zakazane. Pisał wszystko w polskim języku naumyślnie aby go upowszechnić od rozkrzewienia w kraju, wiadomości użytecznych. — Ossol.
Z czem się sam wynurza. —
~~Dzieła jego są~~ † 18 grud. 1575. pochowany w Bajgrzie miasteczku Nagrodowa częstochowskim w kościele.
Dzieła jego są: — Juszy.
Żywoty Filozophów: t. j. mędrców nauk przyrodzonych i też inszych mężów cnotami ozdobionych ku obyczajnemu nauczaniu człowieka każdego wybrane. Drukowano w Krak. u Floryana 1535. w 8ce str. 171. Dedykowana piotrowskiemu. Są to opisy żywota ~~z ich~~ 47 mędrców nie szczycie. Któremi jest i Alex W. z ich postaciami na drzewie rznięcemi czerpał z wielu autorów nawet nazwy gat ~~w~~ ~~wiele~~ rady użonych ~~od~~ owczesnych pisarzów, jak sam przyznaje.
Kronika, to jest Historya Świata, na 6 wieków a 4 Monarchie rozdzielona, itd. Od początku świata, aż do tego r. którymi pisze 1550 z Figurami ozdobionemi własnymi w Arkuszach (in fol.) tam opisuje dzieje różnych narodów. — W Kronice mowi o pols. litt. rusk. i Tatarach. — Opromnil to dzieło z tonarzy jest. Jak mówi Ossol. z różnych obcych, czyweeu lub w treści w tnie wciągnionych, w historycznym względzie, tylko własny każdego z nich

Euzebiusz Słowacki

Ur. 18 Grudnia 1772 w Podhorcach w Galicyi wschodniej
W siódmym roku życia postradał ojca został z 2ma siostr.
braćmi i 2 siostr. pod opieką Matki i Stryja
Odebrał od nich staranne wychowanie. Dnich od-
dany był do szkół krzemienieckich i już okazywał
zdatności. Skończywszy szkoły, i nie mając
chęci do kończenia nauk itd. gdy właśnie
w tym czasie na pamiętnym sejmie konstyt.
rozgraniczono kraj wyjechał sobie w Warsz.
patent na Jeometrę kr. i obrał, zawód dokto
regowe się i w całkowitych sposobił. Długo patencho[illegible]
wyprawnione prawa nie przyjęto do skutku, trudnił się
~~wiepra~~ rozmierzaniem prywatnych dóbr. na Wołyniu
Jednak ani usposobienie jego umysłu, ani zdrowie
nie pozwalało mu dłużej trudnić się tem stanem
zwłaszcza że i wzrok miał już słaby. — Został
więc u jednego znakomitego obywatela Wołynia
nauczycielem synów. Zamożna dość biblioteka
w tym domu, umysł spokojny, i chęć do nauk
Słowackiego zwróciły go na tę niwę długo
od niego zaniedbanej. — Naprzód dla ustala-
lenia smaku zajął się przekładaniem, jedno z jego
tłumaczeń t.j. Henryadę mimo woli wydano
w Wil. 802. Wkrótce poznany od Czackiego we
zwany został na jego zalecenie Uniwersytetu
na nauczyciela wymowy w Gimnaz. Krzemie
nieckim

Tak samo mowę, w której się najmocniej znał do nau[k]

Konkurs ~~tez~~ do katedr. (w r. 1809) Literatury Uniw. ~~Lit~~
Wymowy i Poezyi, otworzył dlań nowe pole.

Rozprawy jego o sztuce dobrego pisania wyszły pod[…]
Uniwers. uwieńczony w r. 11, i wezwał go na Pra[…]
Młodzież z zapałem go słuchała. Przyjął także
na siebie redakcyą Kuryera Litew. i wywiózł go
p. 1½ r. aż do choroby która zgon poprzedziła.
Umarł d. 29 Paźdz. 1814 mając lat 42. W krze[…]
miesiąc jeszcze wszedł był w związki z Salomeą
Januszewską, z którego [illegible] i został
[illegible] syna Juliusza który się stał matki chlubą

Dzieła jego

Lubieniecki Bogdan.

Ur. r. 1653 w Czarkowach woj. krak., z Stanisława
znanego mistrza Socynianizmu podobno nawet
spokrewniony z domem książąt. Jeszcze był
w wieku dziecinnym, gdy jego ojciec z innymi
nieprzyjaznemi [illegible] Socynianom [illegible]
Ojczyznę, został się jako wygnaniec z rodz[iną]
po pol. krajach Europy.

W Amsterdamie połączył naukę ~~od~~ malowa[nia]
potem udał się do Włoch. Wkrótce po tem go wyzn[…]
szambelanem ~~został~~ mianował

Szwacky, uzupełniły jego ~~....~~ wykształcenie. Wra-
cając stamtąd wszedł w służbę Elek. Brandebur. później
Kr. Prus. Fryd. jako szambelan jego dworu, i wkrótce
został mianowany Dyrek. Akad. Berlin. i upiększał
Berlin dziełami pędzla swego. Byłby tam pewno został
do reszty życia, lecz zdania religijnych różnica która
ojca przymusiła wyjść z Ojcz. była przyczyną powrotu
do niej syna. . Będąc gorliwym stronnikiem swego
wyznania, miewał często w Berl. z pastorami
zatargi, i wydał nawet dziełko w tym przedmiocie
Ukazani Ewangel, tyle prześladowali ję, że była
publicznie ręką kata spalona. Lubiał Chrystyjan
lubo ~~nie~~ pod zmyśl. nazw. wydał tę książ. r. 1706,
wrócił do Ojcz. umarł w Pol. r. 1726. w Woj. Sandomirz.

Dzieła Szwackiego

28

Skrzetuski Kajetan. ~~z M Eustachego~~ w Województwie

~~Raw~~ Rawskim urodzony roku 1743. ~~[illegible]~~

r. 1761. został Pijarem ~~[illegible]~~ odbywszy w Zgromadzeniu ~~[illegible]~~

Kurs Nauk, Literatury w Złoczowie potem

w Warszawie w Konwikcie wielkiem ~~P~~ kilka

latach wybornie ~~się wydoskonalił~~ nauczał. W roku

1777 zagraniczne narody i nauk siedliska

z pożytkiem ~~[illegible]~~ zwiedził. Powróciwszy do Ojczyzny

~~[illegible]~~ ~~na prośby~~ niektórych Znakomitszych ~~[illegible]~~

katedrę ~~miejsce~~ professora Historyi, Nauki obyczajowej i Prawa

Korp. Kad. zał. p. St. A.

w ~~Szkole~~ Królewskiey woyskowey przez długi

czas wchwalebnie zasiadał. — Wolny czas od za-

trudnień publicznych na pisanie dzieł albo

na przekładanie na ojczysty język na-

użyteczniejszych poświęcał. Urzędem także radcy

Sprawiedliwości zaszczycony był. Za namową

przyjaciół Beneficium Kosucine, za zezwoleniem

Sapieża ~~[illegible]~~, w wielkiem Xięztwie w

Dyecezyi Krakowskiey r. 1785 jemu ofiaro-

wane przyjął, które przez wiele lat [illegible]

sprawował. Nareszcie pracami wycieńczony

zakończył dni życia swego, 30 Kwietnia 1806

czyli lat 63.

15

4. Heroizm tkliwości do zabawy przyzwoitej służące dzieło Br. Beaumarchais przełożone na polski przez Kajetana Skrzetuskiego w Warsz. 1792. 8vo 4 tomy

5 Wieczory zamkowe Romans. pp. Genlis z franc. p. X. Kaj. Skrzet. w Warsz. u XX Piarów r. 1786 8vo 3 tomy przedrukowane r. 1806. i znowu tamże r. 1813.

6. O Łaskawości Tytusa drama tragiczne z włoskiego przełożone przez X. K. Skrzet. S. P. w Warsz. u Piar. 1779 8vo

Kajetan Skrzetuski

7 Brutus trag. w 5 akt. przełożona wierszem przez X. Ka. Skrzet. w Warsz. u Piar 1786. 8vo

8 Rada przyjacielska dana jakim sposobem przestrzegać się może z fr. przeł. 8vo Varsa 1779

9/ Spectaculum politicum in Respublica Ereum... Varsa 1791. 8vo

d. 58. 28.

10/ Heroica commiseratio sive epistola ad motus misericordiae excitantes. 2. Vol. 8. Varsa 1792.

11 Fundamenta doctrina moralis singula patria 8. Var. 1793

wydał: Historya Polityczna Królestwa Francuzkiego
II. od założenia monarchii do czasów teraźniejszych itd.
zebrana p. X Kaj. Skrzet. w Warsz. 1773 T. 2. 8. S. 202. 172.
1. Nauka polityczna dla szlachetnej młodzi zawierająca zebranie
krótkie przypadków znakomitszych w dawnych monarchiach
w Państwie Niemieckim, Polszcze, Francyi, Angl. Hisz. Szwe.
Moskw. Pruss. tudzież uwagi polityczne itd. p. X Kaj. Skrzet. Prof.
Histor. in collegio nob. Sch. P. w Warsz. Druk. XX S. P. 8. 1773. 449
Przedrukowana r. 1777. str. 129. Tom drugi wydał tenże.
II. Hist. Pol. dla szl. młodzi. Część druga zawierająca zebranie znakom.
przypadków w państw. Aragon. Portugalii Danii Czech. Węgr. Neapolu
Holendrów, Szwajcarów, Wenetów y Genueńczyków. Tudzież uwagi
polit. tamże 1775 in 8. 432. str. Bentk. zachwala obydwa te dzieła
3. Historya powszechna dla szk. Nar. nakł. Z. w Warsz. 1781. 8o. do tej wydał
przypisy. wniesiony Hist. niedawn. ... Dorn. Septs.

Skrzetuski Wincenty.

— Ur. w wojew. Krak. r. 1745. odbywszy nauki pięknych sztuk Fil. i Matem. w szkołach wyższych uczył w szkołach wszystkich okazał dowcip bystry i zdatność do wszystkiego. Gdy zaś w ~~~~ ~~prawie~~ najwięcej celował przeznaczony był do nauczania jej w Rzeszowie potem w Warsz. gdzie z wielką sławą młodzież uwieczył. Świadczą to jego Mowy polityczne które St. Aug. (pro quibus aureo numismate illum donavit) Tem darem królewskim zachęcony do wydania innych dzieł, przyłożył starania dla użytku Do... dzieciach nowej. Sławę umienia i Erudycyi jego poświadczył K. St. Poniatowski (prymasowskiego ex fratre nepos) że go w swoych

30.

zatrudnieniach publicznych ~~str~~ powiernikiem
powiernikiem i przyjacielem chciał mieć, i opa
(: Grodense :) rował mu najlepsze Beneficium Grodzieńskie. Gdy
przewierzonemi jest e urzędami trudnił się z chwałą
(: patryi affectus :) wcześnie zeszedł z najpierwszej liczby
w dniu w Warsz. 12. Grud. 1791. wyd. l. 46.

Dz. i. e.

1 Mowy o głównieyszych materyach polityczn. p. Winc. Skrzet. S. P. w Warsz. u Dufour. 1773 in 8vo T. 1 376. str.

2 Podróże Cyrusa z francuzkiego na polskie (: dona traductum :) przełożone. 8o 2 Tomy

3 ~~Historya~~ Królest. Szwedzk. od Waldemara aż do r. 1771. skrócona 8o Warsz 1772 ~~2 Tomy~~

4 ~~Historya~~ Traktaty między mocarstwami Europeyskiemi Tomu III wydany r. 1779. Dzieło to zaczęło wydawać X Fulgentius Obermayer Pijar Pijarski przed 1733–63 i wydał 2 Tomy 3ci Skrzetuski 4. 5. 6.

Ks. Piarczyk... *pro restauratione studior*

5 Mowa za odnowieniem nauk miana w Warsz. ~~1780~~ 8o w Warsz.

6 *Sermones sacri* Mowy ~~pane~~ *pro mysteriis* / Massyliona Bisk. Klaromontańsk. na tajemnice Chrystusa P. z fr. przeł. Vol. I w Kr. 1780

7 Prawo polityczn. kr. Polsk. p. X. Winc. Skrzet. w Warsz. T. I 1782. T. II 1784 8o druga edycya 1787.

8. Traktat Mably o prawodawstwie czyli o pierwszych prawa zasadach z fr. przeł. 8o Warsz 1783

9 Historya powszechna dla szk. Narod. na kl. IV drugiey greckie zawierająca. w Kr. w dr. szk. Gł. Kor. 1786 8o 108 str. (w Warsz. i Grod. przedrukowane)

Wiśniewski Antoni ur. w Wojew. Łenczyckiem Archidiecezyi Gnieznieńskiey r. 1718. d. 22. (Julii) Lipca, powziąwszy w szkołach Łowickich zasady nauk, świat się zapisał do zgromadzenia naszego, r. ż. 18. Obdarzony od natury umysłem pojętnym i bystrym, w naukach niższych i wyższych (superioribus) znaczny uczynił postęp, iwkrótce w wyższych klassach szkół (słuch?) i wyższenie nauczał. Powołany do klasz. p. Konarskiego in Col. Nobil. zynów znakomitszych w początkach Grammatyki i Arytmetyki, chwalebnie i pełnie (utrzymawszy) takie wraz więcey doskonalić się w naukach, przy zdolności i ofiarowaniu p. Stanisława Sporzebnski z chęcią ta użył, i z młodym Xiążęciem Lubomirskim, Kasztelana Krak. synem do Włoch r. 1747 pojechał.

w Rzymie pod najuczeńszemi słuchał wiele nauk, filozofii szczeg. fizy. Experym. i Matem. czym sobie już i tam wziętość zjednał, po 2 Latach wróciwszy do Oyczyzny czego się sam nauczył, w kollegium Nobil. Uczniów chętnie nauczał i udzielał. Lecz zaś żądza mocniey i obszerniey wydoskonalenia się w fizyce i Matematyki powtornie za pozwoleniem wyższych do Zagranicznych krajów dla lepszego wyćwiczenia udał się R. 1750. — Tym końcem w Franeyi Holland. Angl. sławnieysze Akademie i Muzea wyłącznie przeyrzał, nawiedził

32

narzędzia z wszelkiego rodzaju poznał. Nabrał znajomości rzeczy, Xiążki użyteczne i ~~Machiny~~ zkupował, wszczął związki uczone z mężami światłemi i ujmującym obchodzeniem się i dobremi Obyczajami wszędzie miłość sobie zjednał. Tak różnych nauk zasobem obciążony, do Warszawy po upłynieniu R^u wróciwszy w konwikcie z uwielbieniem Matem: i Fizyki nauczał, i tych pięknych Nauk znajomość w umysł Uczniów rzetelnie w~~[illegible]~~. Tym gdy się naybardziey wsławił w Kraiu, sam naypilnieyszy w prowadzaniu filozofii nowey i poprawney, pierwszy w Szkołach naszych ~~[illegible]~~ czystszy i uczeńszy wydział fizyki połączoney z Matematyką wprowadził. Nauki te przez lat 12. korzystnie wykładał w Koll: którym gdy X. Konarski przeniósł [illegible] R^u 1784 [5].

[illegible] ze swym kosztem, lub swym staraniem wiele machin ~~[illegible]~~ zaprowadził, i użytek ich publicznie pokazywał.

Tu dopiero przeciw poprawniejszej Fizyce (jak ~~zwykle dzieje~~ zwyczajnie dzieło zwykło przy każdej odmianie rzeczy) ~~[illegible]~~ zawiści, lub nierozsądnej [illegible] świętej Wiary. Jedni nierozmyślnie obw[illegible]

Obwiniali że iest przeciwna pismu świętemu inni nie- 33
zawstydzili się zarzucać autorowi sprzyjania Kacerstwu
Jmni wydanej ~~pod tytułem~~ książeczka pt nowa fizyka i imię
Wiśnieskiego uratowali. — Ten chociaż teraz
nie ~~uważania rostropnie~~ głoszanie gardził i Filo
zofią polskie daley prowadził, iednakowoż ~~[illegible]~~
aby młodzież i niewiadomi słabego umysłu temi
zatrzymani od używania się fizyki nowszej nie oddra
żili się, uznał za potrzebę przeciwnikom odpowiedzieć.
~~Trochę~~ zatem wypracował obszerną rozprawę i tę
pod tytułem Karpoforus wydał. W tej na szyderstwa
Karim. Szepłowskiego, przez nas wiernie, i nowszej fizyce
wymierzane skromnie odpowiada, ważność wszystek
nowszej fizyki gruntownemi dowodami okazuje.
Dzieło to Adam Grabowski Xże Bisk. Warminski
sprzyjający naukom i uczonym w (Elbingu)
wydał swym staraniem.

Nauk także nadobnych miłownikiem, i zamiarów
Konarskiego pilny pomocnik ~~stan~~ życzył sobie
aby zakwitła wymowa, dla tego prócz innych ~~napisał~~ napisał Rozmowy
Moralne (Colloquia moralia) o szczęśliwości człowieka, także
O obowiązkach względem Boga ~~napisał~~ po polsku
dla uczniów swoich, co później wyszło z druku. Przez tego
Kalendarzyk czyli Almanach od r. 1752 wszystkie
jego staraniem i pracą po franc. i niemiec. w Warsza
wie w XX. Pij. wychodzić zaczęły
Ponieważ tego rostropność, zdrowa rada, i wielka w
polityce biegłość ~~[illegible]~~ najznaczniejszym między

znamienita była, ~~poniew~~ gdy tego sprawy Rzpltej wymagały za wolą Króla przydany został za towarzysza poselstwa (Succamerario)

Comiti

Mniszchowi wysłanemu do nowego Sułtana Tureckiego. W. Xł. ditt. — Po powrocie z poselstwa Aug. III bardzo się spodobał, i został mianowany Teologiem Królewskim przez dyplomat z Drezna przysłany, i ciągle ~~[illegible]~~ był w łasce Królewskiej. Tymczasem wrócił do obowiązku profesora Fizyki Matem. który z równą jak dawniej pilnością sprawował, czas zaś zbywający od niego poświęcał na naukę i pisanie dzieł.

Gdy Augustyn Orłowski Rektor, poseł prowincyi polskiej do Rzymu pojechał, Wiśniewski został wezwany do Koll. nowego przez Konarsk. założonego r. 1759 na Rektora i proff. Mat. i Fiz. Muzeum powtórnie nowemi machinami, a Bibliotekę ~~a nowemi~~ najlepszemi dziełami pomnożył, ściany kollegia ozdobił mappami i malowidłami.

Żoliborz.

Domu na Żoliborzu przez Orłowskiego empto ex[illegible] wybudowany z kupionych zaopatrzył w potrzebne sprzęty ~~przedmioty~~, ogrody, i trzy officyny i 3 stajnie z cegły wystawił, drogi od [illegible] do sprowadzenia drzewa kosztem 6000 złł zrobił.

Tymczasem Kr. Aug. pamiętny na obietnicę podał go za wkrótce ~~godnego~~ otrzymania beneficia kości[elnego] ckiego w nagrodę

Igitur in praemium praeclare navatae [illegible] egregie operae: Lubocense sacerdotium opulentissimum in Scepusiensi comitatu collatum sibi habuit anno 1763. Hunc cum venisset vir affabilissimus, a [illegible] insignisque [illegible] Scepusiensis ecclesiae collegiatae praeposito, benigne exceptus et honorifi[cent]issime institutus est.

w tej parafii 12 lat zostawał, przy której we dobra

ch na ~~[illegible]~~ potrzeby kościoła i domu odnawianie

malowidła w nim ~~[illegible]~~ ramami złoconemi ~~[illegible]~~

nowemi stallami i ołtarzami prawie odnowił. R. 1765

wybrany został ~~do~~ [Moderator ad regendam Provinciae 1058 zł.

Poloniae Lituaniae]

urząd ten 3 lata sprawował. — Domus regia Varsaviensis

Kościół ten jego wieże zostały

wreszcie pokryte, kościół odnowiony i wybielony, ołtarze

z cegły i gipsu wystawione, obrazy pięknie malowane,

słowem cała wewnętrzna kościoła piękność i ozdoba

jego pieniędzmi stanęła. Do tegoż Bibliotekę kościelną

wielkiego wiele książek i map wniósł, do promo —

zaś jego muzeum dał 4000 złotych pieniędzy numos aureos

r. 1764. ~~aby~~ dla poprawiania fizyk. i matem. narzędzi;

zaraz więc z X. Osińskiem (pijar) Józefowi, jadącemu

do Wiednia z młodym Sołtykiem St. aby jedne

wybrał, inne zrobić kazał, i do Warsz przysłał.

Po skończonych 3. latach urzędu wrócił do swej

parafii. Przypadkiem wywrócony gdy jechał, ...

parę lat cierpiał, w r. zaś 1774 d. 14 Marca umarł w

Łysicach. żył lat 56. a był R. 37. zakonnym

Był to człowiek uczciwy od wszystkich znających

go ulubiony, wszak obeznany z matem. i fizyką

z ostatnią ... uwagi uważ do Polski wprowadził

Janucki ~~[illegible]~~ (..in Excerpt. Litt. Pol.) nazywa go grande Piar. Sch. decus, magnum humanid. literarum vindicem, ac summum Philosophiae instauratorem.

~~[illegible]~~ Z licznych jego prac literac. te są dr. ogłoszo

1 — Praeconium soluta et ligata oratione Adami Grabowski Pr. Episcopi Varmiensis, de nostra Congregatione optime meriti a Convictoribus Coll. Nob. in magna hospit. frequentia salutati Vars. in fol. 1742.

2. — Propositiones philosophicae juxta recentiorum ph[...]ita, cum dedicatione Xaverio Principi Pol. et Saxoniae Vars. in 4. 1752.

3 — Oratio de utilitate ex Varsaviensi Acad. artium et scientiar. gymnasio in Polonism redundatura Vars. in 4. 1754

4 — Oratio de laudibus literar. Lipsiae 1755

5 — Carpophorus ~~[illegible]~~ i. e. defensio recentioris Philosophiae Elbingae 1755. in 4.

6 — Rozmowa o obowiązkach względem Boga przeciw Deistom Warsz. 1758. 8.

7. Rozprawy polityczno-moralne (polonico idiomate) z Tom. 8. Warsz. 1760.

8 Disceptationes de vera felicitate, deque animi immortalitate w Warsz. 2 t. 1775. 8.

~~[illegible]~~

9 Gramatica latino-gallica ad usum scholasticae juventutis 8. Warsz 1763, 70.

10. Hist. kr. pol. w 3. tablicach in folio, na których jest dołączona treść prawa polsk. w szystko wyrażon. 1759. w W. we 4r. jez.

Sarbiewskiego Odę do Lewiniusza, wierszem trzeci od Horacego także wierszem, gładkim przełożył, (te są w ed. Narusz. Hor. Od.)

Popławski Antoni ur. r. 1739 d. 24 Augusta w wojew. Krak. w Podolińcu odbywszy nauki, został Piar. nauczał w Warszawie. Za staraniem Konar= skiego wysłany do obcych krajów w Rzymie Pa= ryżu i innych nauk siedliskach przez 3 lata przy pilnie naukami się bawił. Stąd do Warsz. wróciwszy w koll. Konarskiego wymowy, później prawa publicznego, natury, i narodów nauczał.

Anno 1778 socius praefectorum institutioni publicae adlectus eos= dem in conficiendo instructionis et disciplinae tradendae schemate ac methodo consilio et scriptis multum juvit.

38.. Za pozwoleniem St. Apostol. r. 1780 (presbyter secu-
laris factus)
i Rektorem Seminarium Akademii krakowskiej
creatus
obrany obowiązki Rektora i professora wszystkie
sprawował. Jednak pracami literackiemi wycień-
czony r. 1786. żył l. 47.

Dz. i Dr. ogł.

1. – Zbiór niektórych materyi politycznych p. A. P.
w Warsz. u XX. P. 1774 8. 314. str.
„ Dzieło świętej Bentk. H. d. P. II. 75 /zawiera
znajomość rzeczy, i dobrze napisane. Na końcu przy-
daje: „Oby wszyscy Polacy przejść byli tym
duchem który tu panuje!"
2. O rozporządzeniu i wydoskonaleniu edukacyi
obywatelskiej projekt przez komissyi edukacyi
narod. 1774 podany w Warsz. u XX P. 1775 8. 184 Bez-
imiennie
3. Nauka moralna dla kl. I. II. III.
4. Mowa w rocznicę ustanowienia towarzystwa
elementar. w zastępstwie Piramowicza, jako se-
kretarza miana 1786. r. 4.
5. Mowa przy otwarciu Seminaryum naucz.
cielskiego miana i drukowana w Kr. 1780
8ce.

21

Bogusławski Konstanty. ur. d. 9 Paźd. 1754 R. 39.

Skończywszy szkoły w Łowiczu został Piarem nauczał wymowy a w Warsz w Konwiktkim Prawa narodów Natury i cywilnego potym w Kollegium starym wymowy Kaznodziejskiey nauczał Roku 1790 powołany do Wilna kilka lat tam w Akademii wykładał Teologią moralną. Dostawszy pozwolenie sekularyzacyi otrzymał Beneficium w podbrzeżu w Litwie.

Dzieła jego: Życia sławnych Polaków krótko zebrane przez X. Konstan Bogusławskiego Tom I w Warsz. w drukarni nadworney J. K. Mci Przesw. Kom. Edukac. Publicznej roku 1788. 8. 205 stron. W tym 1 Tomie (którego więcey nie wyszło) jest pięćdziesiąt biograffii

2. Mowy i wiersze moralne autorów starożytnych przez X. Jerzego Konstantyna Bogusławskiego w Wilnie u Piarów 1801 in 8 II Tomy 360 i 276 stron

3. Wiersz o rządzie wdzięków z łacińskiego przełłomaczony przez X. J. K. Bogusławskiego w Wilnie 1802 in 8.

4. O potrzebie nauki Teologii 4. w Wilnie 1770 ~~zbiór mów~~

Zbiór mów i poematów moralnych rozmaitych Autorów zebranych 2. Tomy 8. w Wilnie 1801 ~~roku~~

40 5. Poema Gazeta o życiu w ozdobności w Wilnie
1802 roku

Przeczytański Patrycyusz w Woiewo
twie Wracławskim urodził się R: 1750
uczyniwszy znaczny postępek w Matematyce
i Filozofii pod Szkołatkiewiczem Patrycu
szem Roku 1775 skończywszy kurs Filozo
fii został Pijarem i nauczał historyi Geog
fii Poezyi i Retoryki w Warszawie zaś szczególnie
w Kollegium starym Matematyki i Loiki naucz
Przez lat 16 w międzyczasie i Łomży był professorem
od uczniów był powszechnie kochany wtedy przez 10 la
był prefektem szkół w War: od roku 1798 (Konsultor
Prowincyi:)
Matematyki nauczał w Kon: i często w Kościele Ka
zał. Powołany do zarządzania w Piotrkowie był
tam Rektorem i Professorem i Parafią tamteysz
zarządzał. Roku 1810, obrany moderatorem nay
wyższym prowincyi

Dzieła iego są

1. Kazanie gdy szlachta ziemi Łomżyńskiey nayliczniey zebrana przysięgę składała na Konst: [redacted] 3go Maja 1791 Roku w Łomży miane i Królowi przypisane które on udarował numizmatem bene merentium 8vo War: 1792 R.

2. Kazanie do uczniów w Kollegium Konarskiego w Warsz: miane 1792 R: Inne na pogrzebie Ludwika Gurzkiego Biskupa 1795 — Inne na uroczystości Św: Józeffa Kalasantego 1806 r: w Warsz: Inne w Piotrkowie 1809 r: z okoliczności pokoju z domem Austriackim zawartego i ogłoszonego prócz tego wiele innych mniey znanych miał Kazań —

Wypracował znaczną część Logiki którey po szkołach używaią —

Nauczaiąc Filoz: i Matematyki różne objaśnienia do Algiebry, Jeometryi, Fizyki, Sekcyi Konicznych, Trygono: Mulit — porobił które uczniowie chciwie przepisali i do tąd wielką z nich pomoc w uczeniu maią —

Kopczyński Onufry, ur. w Gnieźnieńskim
w Czerniewie 30 List. 1735. W Podolińcu 1754 zo-
stał piarem, gdy umysł swoy wykształcił i
naukami zbogacił powołany został do uczenia
w szkołach i tak uczał w Piotrkowie Radomiu
w Rzeszowie później Rzeszowie i Złoczowie wy-
wy i nayliczniejszych znajdował słuchaczów,
r. 1768 był professorem w Podolińcu nauk na-
bnych. W krótce z młodym Antonim Wielh.
do Austryi Paryża i znacznieysze siedliska na-
uk korzyścią zwiedził. Powróciwszy wyznaczony w ko-
gium Konarskiego uczył z wielkim pożytkiem
uczniów i swoią chwałą, pod czas feryi szkol-
nych przykładał się do uporządkowania książek
w Bibliotece ustanowiony pod prefektem Bi-
teki Załuskiey, wiele książek swoim kosztem na-
uporządkował i katalog ich spisał —
R: 1794 gdy postać Polski zmieniła się zmu-
szony był do oddalenia się z kraju i udał się
do Nikolsburgu. Po wytrwaniu 8 lat. Za wez-
waniem Alexandra Cesarza Rossyi wrócił na
łono swoich. Powróciwszy do Warszawy —
policzony między towarzystwa członków
nauk pracował nad udoskonaleniem ięzy-
ka Polskiego, tym końcem a dobrey ortografii Polskiey pra-
prawę napisał. Za rządu Pruskiego wezwany
do uczenia w Liceum Warsz: nauki Chrześ.
wezwany był. Godność Efora czyli Inspektora
szkolnego offiarowaną sobie z Berlina z-
tem ministra królewskiego De Voss przyjął. r.
za zgodą całego zgromadzenia Pijar. obrany

był Moderatorem, i zarządzał Pijarami w całem Królestwie. Sprawując ten urząd wiele poniósł trudności, wielu Proffesorów usposobił do dawania w szkołach, Seminarium przygotowanie przez Justyniana Staręczewskiego Wiceprowincjała otworzył, i ~~[illegible]~~ [illegible] dzieciców oblekł w szatę pijarską. Słowem wszelkiego dokładał starania aby się stał użytecznym zgromadzeniu swemu.
Po skończonym 37 lecie wrócił się do prywatnych prac literackich

Dzieła iego druk: są.

1. Grammatyka dla szkół narodowych przez X. Onufrego Kopczyńskiego zawieraiąca prawidła ięzyka Polskiego i tak podzielona na 3 klassy z oddzielnemi do użycia nauczycieli przypisami przez Kommissyię edukacyiną w r. 1778 za dzieło elementarne przepisana i wiele razy w Warsz. Krakowie i w Wilnie przedruk. —

2. Układ Grammatyki dla szkół nar. z dzieła iuż skończonego wyciągniony, w Warsz. u Grela 178[illegible] 8vo 184 stron. W krótkości zdaie tu autor sprawę z swego postępowania w układzie grammatyki zachowanego i całego dzieła krótki abrys wystawia —

3. Essais de grammaire polonaise pratique et raisonnée pour les François. Varsovie chez les Piarsztes 1807 — 8vo 171 stron —

4. Poprawa błędów w ustnéy i pisanéy mowie Polskiej w Warsz. u Piiar: 1808 — 8vo 6[illegible] stron. Pismo to miało być wstępem do nowey gramm: polskiey nowemi spostrzeżeniami zbogaconey —

5. Zbiór nauki Chrześciańskiey i obyczaiowey in 8vo Warsz 1786 wiele razy była przedrukowana —

6. Elegia na herb Stanisława Augusta Poniatowskiego Króla Polskiego in 4to Warsz. 1782

7. Wiersz do Walentego Gagatkiewicza lekarza in 4to Warsz 1783.

8. Zasady pisania i czytania czyli elementarz in 8vo w Warsz: 1784. Na examin chłopców z tey nowey xięgieczki uczących się przybył prymas xsięstwa Poniatowski d: 19 Lip: 1784 nazajutrz zaś król sam wybranych 15 młodzianców którzy odpowiadali naylepiey w Łazienkach przez 2 god: trzymał nawet wszystkich zaszczycił pocałowaniem —

9. O Duchu języka polskiego rozprawa in 8vo 1804 r: w Warsz — Jest także w towarzystwach War: nauk — t: IV

10. Wiersz historyczny do J: Sexa posła francuzkiego w Warsz przesydującego, o Konwikcie warszawskim spór z Minerwą —

Cz

Czarnecki Edward ur. w Litwie r. 1774
zostawszy piarem nauczał Arytmetyki Geometryi
Algiebry, fizyki, moralności i języka oyczystego —
posłany był do Berlina dla wydoskonalenia
się w Języku Greckim i Niemieckim na rządu
Pruskiego. Tu przez zwiąski z uczonemi
przez złożoną w Akademii na naukę prac
przez czytanie pilne xiążek, języków tych tak
wo się nauczył, i obszerney znajomości nauk
nabrał —
Ztąd powróciwszy został Rektorem Kollegiów
szkół oraz proffesorem w Łomży r. 1807 gdy
się woyna zaczęła gmach i szkoły zaięte
były powołane były do Warsz: tu obrany był
konsultorem Prowincyi, był proffesorem w Semi-
narium Piiar r. 1809 był zrobiony rektorem Kolle-
gium starego i dotąd daige wykłady litteratury
polskiey i Łacińskiey tymże zostaie —

Wpośród tylu prac prywatnie nauczał synów Stanisława Xcia Jabłonowskiego; W miesiącu 9ber r. 1811 całych szkół rząd wziął na siebie wprowadził rozdawanie nagród uczniom tudzież zadawanie zdania przez proffesorów o uczniach, korzyść z prac iego około uczniów zdziałana okazała się pięknie na examinie r. 1812 — Gdy naczelnik wychowania publicznego, rektorowi, i proffesorom oddał pochwałę za ich czuwanie i prace. W Ekonomice te iego są zasługi — Pokoje wszystkie wybielił, piece niektóre nowe powystawiał Bibliotekę zwiększył Książkami szkolnemi — Laboratorium Chemiczne opatrzył narzędziami i inne różne narzędzia jemu swój byt winny — W Drukarni porobił odnowy, i wprowadził nowe trzcionki — Został wybrany do Towarzystwa naukowego Warsz: i Elementarnego ——

Dzieła iego są —

1. Zasady Edukacyi i wychowania młodzieży z dzieła niemieckiego Niemayere przetłumaczone. 2 Tomy in 8vo w Warsz 1808 —
2. Mowa w Łomży miana gdy polska odżyła in 8vo w Warsz: 1807 —
3. Historyą Królestwa Polskiego na użytek szkół wypracował —

~~48~~ **Ostrowski Teodor** ur. w Województw. Podlaskim 1750 r. Piar. Przez 6 lat
48. w ~~konwikcie~~ [Kollegium] Nobilium Historyi nauczał. Tę też wykładał z woli
Kr. Augusta w korp. kadetów. U Piarów w Warsz. ~~nauczając~~ [będąc] professorem
Prawa natury, narodów, i cywilnego, tak Rzymsk. jako Polsk. oka-
zał się biegłym w tych naukach. Prawo ojczyste cywilne
przez siebie zebrane w 2. voluminach wydał, które tak było uwa-
żane za dobre, że w Berlinie wyszło r. 1801. w niemieckim.
Przez 8 lat był prefektem szkół, i prokuratorem prowincyi.
Wśród tych zatrudnień, ile mu czasu zbywało, obra-
cał na zebranie Historyi kościelnej, napisał także Inwen-
tarz praw Kor. i W. X. Lit. od 1764 – do 80 uchwalonych, za
dzieło tak użyteczne numizmatem złotym od Króla
S. Aug. zaszczycony został. Sprawował różne urzędy
w stanie swoim, a godności Bisk. kilkakrotnie ofiarowa-
nej nie przyjął. Umarł we Lwowie 12 Lutego 1802.
z. l. 52. tam w katedr. kość. jest pochowany.
Dzieła jego (sp. Bandtk. h. P. 175. 2 M.-S. 491.)

Długosz Jan. z dzieła O stanie Akad. Kra-
kowskiej. str. 141.) z domu Wieniawitów, syn
Marka Nowomiejskiego znany także pod nazwi-
skiem Longinus, ur. 1415 r. pisał się zawsze Joa-
nes Senior dla różnicy od młodszych braci, któ-
rzy przez szczególne domowe powody Rodziców toż sa-
mo imie na Chrzcie nadane mieli. Niższe na-
uki odbył w Korczynie, oddany na wyższe do Aka-
kad. Krak. już pokazywał czem będzie. Skoń-
czywszy je w r. 17tym już myślał jakby z nich ko-
rzystkować. Wkrótce udał się do dworu Zbignie-
wa Oleśnickiego, Bisk. Krak. i pozo-
stał przy nim aż do śmierci jako domownik
i przyjaciel. Roku życia 25 został poświęco-
ny na kapłana. Zbigniew, poznawszy
jego przymioty, chciał go mieć wszędzie przy
boku, dla wprowadzenia go w znajomość
dworów i rzeczy publicznych. Przeszedszy
przez tę szkołę pierwszym jej owocem była przy-
sługa dla kraju przez Długosza uczyniona,
w uspokojeniu r. 1449, krwawych niesna-
sków pomiędzy Janem Huniadem, węgier-
skim.

skim a Czeskim Gubernatorami po śmierci Władysława III Pol. i Węgiers. króla nieustającymi. Od Zofii bowiem królowej i Oleśnickiego do tego powołany, imieniem ich nieprzytomnego króla w Litwie wówczas bawiącego, obu dwoch tych wodzów pod Kremnicą z wojskami swemi przytomnych po 6 dniowych układach pojednał, i wojnę wszczynającą się uśmierzył. Około r. 1454 od Kazim: Jagiell. ~~od Lit~~ po zdobyciu Konstantynopola przez Machometa II na Konstantynie Paleologu do Mikołaja V Pap. do Fryderyka Ces. i Sejmu Rzeskiego poselstwa odbył. ~~Wkró~~ Lecz wkrótce prześladowany i ~~wygnany~~ od dworu za obstawanie przeciw woli króla za wyniesieniem na katedrę krak. Jak. Sienieńskiego wygnany został, ale gdy król poznał że utracił w nim znakomitego człowieka, wezwał go do siebie i ofiarował mu przy sobie urząd tajnego radcy i odtąd miał wielki wpływ.

R. 1467 posłany powtórnie do Jerzego Podiebradzkiego wyklętego przez Pawła II na pojednanie go z papieżem byłby tego dokazał

gdyby

y król nie wezwał na rozstrzygnięcia sprawy
swoich. Po śmierci Jerzego odprowadza r. 1471.
piętnastoletniego Władysława na tron Czes.
a zabezpieczywszy go, wrócił. Kilkokrotny
jego zawód poselski przerwała śmierć która
mu w r. 1480 koniec chwalebnego życia przy-
niosła. Był to człowiek b. szczodrobliwy, on
ufundował Bursę Jurisperitorum. Bursę Je-
ruzalem założoną p. Zbig. Oleśn. później
zniszczałą wyposażył i na nowo swym kosztem
wybudował. Wydał Histor. polską pt. Bartsz

Linowski Zygmunt. ur. w woj. Poznańsk. r. 1738. w Warsz. w Konwikcie wszelkie odbywszy nauki został Piarem był ~~nauczy~~ professorem w Wieluniu, potem w innych Kollegiach Także w [illegible] Ostatnie [illegible] w Warszawie w kościołach Piarskich publicznie kazał. później zaś w katedr. kości. Krak. przez wiele lat, Jako Rektor w Wieluniu, przez 3 trzylecia Piarami zarządzał, został Radcą ~~wojewódzkim~~ Prowincyalnym, wreszcie Rektorem Krakowskim nakoniec r. 1797 był przełożonym prowincyalnym w Galicyi, gdzie Seminaryum dla profess. piarskich w Opolu 1798 otworzył a w następnym roku szkoły tamże publiczne zaprowadził. Skończywszy tam urzędy powtórnie był Rekt. w Krak. a w 6 lat (w 2. trzylecia) obrany Moderatorem prowincyi ~~[illegible]~~

Um. r. 1808 d. 26. Czerwca żył. 71. [illegible]

1. Zyg: Linowskiego sposób postępowania cnotliwie i chwalebnie na świecie dla Kawalerów po skończoney edukacyi wychodzących ułożony W. X.P. 1770. 8
2. Myśli filozoficzne o prawdzie objawienia Karola Bonneta z Fran. W. 1771. 8
3. Historia powszechna czyli Kontynuacyia Jak: Ben: Bossueta Tom II części I przez Zygl: X 1774. 8. 387 s. części II Tomu IIgo tegoż R: stron 855 T: IIIo c: I R: 1778. 349 s: Tomu III części II 1779 2 R: 448 s: Tomu IV części I 1793 540 I Tom wyszedł pod tytułem Uwagi nad Historią powszechną objaśniaiące porządek wzrost Religii i odmiany państw. Tom I przez X: Jak: Ben: Bossueta Bisk. w Fr: wytł: z X: Zyg Linow: S.P. w War: X.P. 1772. 8. 727 stron O Polsce Autor wiele tu pododawał

53

Ładowski Remigiusz w Województwie Wołyńskiem. 1738

został Piarem 1759 nauczał w Chełmnie Łowiczu [illegible] Wieluniu Piotrkowie Radomiu zchwałą w Łukowie w Konwik: Stanisławskiego kilka lat iako vice-regent rozrządzał czas wolny od zatrudnień obracał na przydziedzieł lub tłomaczenie z obcych języków R: 1775 przy dworze [illegible] Comitis Sapionis [illegible] Sirokomlę p: Decan apud principem Sapieha Superiorum permissu commorando

Łagodnością swych obyczajów miłość powszechną sobie zjednał umarł 1798 Żył lat 60

Dzieła 1. Historya naturalna Królestwa Polskiego czyli zbiór krótki przez Alfabet ułożony zwierząt roślin iminerałów znayduiących się w Polsce i Litwie i t.d. p: R: Ład: XP: w Krak: 1783. 8. 206 Drugie Wydanie tamże roku 1804 z Ł[illegible] Dzieło to przełożone na język niemiecki przez Trokshammera

2. Dykcionarz służący do poznania Historyi naturalney rożnych osobliwszych starożytności p: R. Ład: w Krak: 1783 2. T. 8vo

3. O chodowaniu pszczół ich rozmnożeniu i chorobach War: 1781. 8.

4. Gramatyka Geograficzna z Franc: przeł: War: 1774 8 II Tom

5. Powinności ludzi znakomitego urodzenia w Lublinie 1787

6. Teatr dla wszytkich młodych czyli Komedyje P: Zanlio z Francuskiego przetł. 4 Tom p: R. Ładowski: III T. 8

~~Skrzetuski Kajetan ur: w W: Ruskim r. 1743 został Piarem r. 1761 nauczał w Rzeszowie potym w Wars: w Konw: wielkim wiele lat wybornie. 1777 obce kraje i siedliszka nauk.~~

~~Szymon Bielski~~

Bielski Szymon ur: 15 Września 1745 w Wojewódz: Krak: we wsi Jazowsko / Podolinii insze pusio skoła straciawił / w 21 Roku został Piarem i 20 lat tam był nauczycielem. Wykładał wymowę, Historię, Jeograffię, i inne przedmioty, przedewszystkim zaś znajomość autorów łaci: 1792 przełożony drukarni, i biblioteki Warszawskiey wiele nowych czcionków sprowadził, i ~~między~~ z księgami porządek zrobił i Katalogi spisał wiele xiążek swoim kosztem kupionych dał do biblioteka

Dzieła iego są 1. Arytmetyka praktyczna z tablicami do układania reiestrów gospodar: w War: 1775 przedruk: 1795 - 1806 in 8

56. 2. Vita et scripta quorundam ex congregatione Cler. Reg. S.P. in provincia Polona Proffessorum qui operibus editis patriae et Ecclesiae proficuis nomen suum memorabile fecerunt Varsaviae 1812 8° – 8 – 232. I Fundament dzieła tego położył X: Atanazy Pomorzkant Piiar który zebrał spis dzieł przez Pi: do r: 1794 wydanych X. Bielski zaś one doprowadził do r: 1812 i dodał opisy ży[cia] (Bent. t. I № 8. 60.) Dzieło to iest bardzo ważne dla litteratury i bibliograffii –

3. Historia święta starego test: aż do zburzenia Jerozolimy przez Tytusa cesarza dołożony iest opis Geograficzny Palestyny tudzież obyczaie ludu Izraelskiego a dzieła X: Fleurego wyięte. ~~wyd~~ Kilkarazy przedrukowane

4. Historia św: now: test: na dwie części podzielona Część 1 zawieraiąca życie J: Chrystusa i Apostołów Część 2. obyczaie dawnych chrześcian z Fleurego tłomaczona –

5. Historia kościelna z francuzkiego dzieła pod tytułem: les élémens de l'histoire ecclesiastique przełożona i doroku 1812 w Warsz: u Piiarów 18.. i 1812 – 8. –

6. Emanuela Kanta proiekt do pokoiu wieczystego przełożony z francuzkiego bezimiennie w Warsz 1797 – 8 – 88 stron –

7. Pieśni narodowe z autorów polskich zebrane w Warsz: u Piiarów 1812 – 8 –

8. Katechizm większy X. Fleurego zawieraiący Hist: św: i naukę chrześciańską z francuzkiego przełożony w Warsz – u Piiarów 1812 – 8 – Mniejszy zaś Kat: Fleurego przez iednego z Piiarów dawniey przełożony

przettomaczony przeyźrawszy i edoktyku wygładziwszy wydał na nowo w druku —

Szostowicz Urban. . ur. w wsie Krakowskiéy 1746. Zost. Piiarem w Warsz: w Konwikcie wielkim był proffesorem Jana Małachowskiego syna woiewody Sieradzkiego obyczaiami dobremi nauką napoił i zrobił go użytecznym oyczyźnie. Gdy zachorowat niebyt zdatny do prac szkolnych przeniózł się na dwór Comitis Hrabiego Małachowskiego i osiadł w Beneficium Kościelnym w Kozienicach gdzie umarł 19 grudnia 1792 r: żył lat 46

Dzieła iego —

1. Stanisława Konarskiego ody przettomaczył i wydrukował w Warsz: 1778 —
2. Carmen indicem binerum moralis christianae plenum lingua polonica publicavit —

Golański Filip Neriusz — ur. w wsi: Krak: d: 26 Sierpnia 1753 r: został Piiarem, nauczał w Złoczowie Chetmnie Piotrkowie Radzieiowie później w Warsz: w Kollegium starym wymowy — R: 1788 powołany do Wilna gdzie w Akademii ~~[illegible]~~ został Proff: Litteratury i wymowy. W Krótce Proff: wymowy Rarnoz dzieyskiej — i Pisma świętego został oraz zaś wolny poświęcił na pisanie dzieł użytecznych —

58

Dzieła iego są —

1. Owymowie i Poezyi drugie wydanie w Wilnie w drukarni XX: Piarskiéy 1788 in 8vo 487 stron. Trzecie pomnożenie w Wilnie u Zawadzkiego 1808 in 8vo maj 600 stron —

Dzieło to dotąd ieszcze używane iest po szkołach za dzieło elementarne —

2. Listy, memoryały, i Supliki w Wilnie 1788 in 8vo czwarte wydanie w Wilnie u Zawadzkiego 1804 in 8vo

3. Filozof i Antifilozof rozmowy w zarzutach i odpowiedziach dla dochodzenia prawdy prz... Proffes: pisma S: w universytecie, Wileński... w Wilnie — u Zawadzkiego 1811 in 8vo 196 stron

4. Koppia autentyczna pewney konferencyi pomiędzy dwoma pierwszemi w porządku ... Rzeczypospolitey literackiey Kollegami — W Wilnie w druk: XX. Missionarzów 1804 8vo 90 stron —

5. Literatka Chińska — z niektoremi wiadomościami o Chinach i Chińczykach i Filozofii Konfucyusza w Wilnie u Zawadzkiego 1810 in 8vo 238 stron —

6. Allegorie starożytne w stósunku do I wieku sławnych ludzi Plutarcha i czasów Bohatyrsko — mitologicznych — W Wilnie w drukarni Akademickiey — 1801 — 311 stron. —

7. Życia sławnych ludzi, z Plutarcha w Wilnie u Pii: 18 in 8vo 4 tomy —

8. Paryż wedle swego porządku dla pomocy

nauczycielowi Religii w Wil: w druk: Missio: 1808 in 8vo 2 Tomy —

9. Nowy test: w swoich wyjątkach treści i wykładzie ze stósunkiem starego do nowego test: tamże in 8vo 412 —

<u>Kraus Michał</u>. ur. 1626. w Podoleńcu. Przyjął
Piarską regułę r. 1650. Jeszcze był Klerykiem gdy
mu polecono dawanie Retoryki w szkołach Podole-
nieckich. Wyświęcony od Andrzeja Trzebickiego Bisk. Krak.
a gdy Xże Grzegorz Lubomirski ~~Marsz. Koronny~~
~~Koronny~~ i Hetman W. Kor. w Rzeszowie szkoły
~~zakładał~~ fundował, i te chciał otworzyć, ~~jego~~ jemu
uczenie Retoryki i Poezyi, oraz urząd Kaznodziei
powierzono. Gdy się ~~to~~ wiadomość o tem rozeszła,
wszyscy uczniowie, prócz 3ch, którzy pod nim Reto-
ryki słuchali, z Podoleńca do Rzeszowa się przenieśli.
Czyn ich nierozstropny, Kraus bardzo zganił, przeto
że w tym roku nie miała być jeszcze dawana
wymowa, przeto, że im zbywało na sposobach
utrzymania się. Leczci nieugięci, woleli nędznie
żyć ~~a~~ niżeli opuścić professora najulubieńszego i
najgodniejszego chwały. Tymczasem gdy już wszy-
stko było przygotowane, w wielkiej Izbie ~~przy~~
~~koronnych~~ uczniów w przytomności P. Lubomirskiego
i Kolińskiego Rktra Akad. Krak. szkoły otworzone
zostały d. 19 Marca r. 1658. Kraus wypalił oracyę
która tak się podobała, że fundator synów swych
Hieronima i Alexandra w szkołach tychże pod jego
dozorem zostawił. R. 1660 w Styczniu podtrzyma-
nej nad Szeremetą wodzem Moskiewskim zwycięztwie
~~Powitał~~ powracającego Hetmana powitał sztuką dra

62

matyczną, graną z młodzież szkolną pod tytułem Suniusza Brutusza mściciela Rzpltej Rzymskiej i z powszechnym oklaskiem przyjętą.
Gdy dla ciągłych prac, albowiem rozmowy i poezyi nauczał był prorektorem domu i wiele innych miał zatrud[nień] na ciągle zaczął zapadać, odwołany został do Podoliniec, i tam młodych Piiarow nauk wyzwolonych i filozofii nauczał - R. 1664 zaczęła się szerzyć zaraza w Podolińcu, tak że w przeciągu 4 rech Miesięcy przeszło 1000 ludzi tam padło. Ks. Krausta Michał ratując chorych narażał bardzo, lecz przełożeni obawiając się o jego życie przenieśli go na Kazimierz do Krakowa, gdy i tu takie morowa zaraza zaczęła panować i większy ratując życie uciekał sam Michał z Towarzyszem Bratem Augustem został dla strzeżenia Klasztoru, skoro zaraza ustała która panowała 2 mies. tylko zro, biony był Elektorem w Rzeszowie, nim był pro[wincjałem] lat 9. Obrany został na Zbory generalne dwa razy, był w Rzymie. R. 1677 był obran[y] prow. pol. i węgier. podobnież. Po odbyciu urzędu tego, zarządzał znowu w Podolińcu.

Gdy w r. 1684, 10, 8bra nie tylko całe miasteczko, ale i Kościół szkoły, i Kolegium Piar. ogniem spłonęło, jego własnym staraniem i groszem spalony odbudowano i familia pewna pobożna z 25 osób złożona u którey używaną była ~~przyjaciel~~ dosta[illegible]. Po 3ci raz na zebranie generalne posłany został Prowincyałem. ~~[illegible]~~ pracami i wiekiem ~~[illegible]~~ zsławiony, i na 2 lata przed śmiercią pozbawiony wzroku, utratę tę, i inne wieku podeszłego słabości cierpliwie znosił. D. 18 marca 1702. r. z. 76 rano wyznawszy błędy swe kapłanowi i pojednawszy się z Bogiem, ~~rano~~ wieczorem tknięty apoplexyą skonał.

Ustawicznie tenże godziemu czł. odprawy, i za trudniejszych obowiązkowych zbywało, poświęcał na naukę, i pisanie dzieł. Pisał historyą, czyli Roczniki Prowincyi polskiej stylem czystym, ozdobnym własną ręką. prócz tego mowy różne i wspol. jęz. których wolumen wielki znajduje się w Bibl. Warsz. <u>Drukiem ogłoszone dzieła jego</u>

1. ~~Institutiones Rhetoricae in 3 partes divisae~~ przykładami autorów klassycznych, wzór Cicerona objaśnione. w 3ej części tego dzieła, przedstawia młodzieży różne mowy w trojakim rodzaju wymowy sposobie piękną i czystą łaciną do naśladowania. B. Warsz. 1687.

2. ~~Mowa na pogrzebie Mikołaja Świeckiego Bpa Łuckiego~~ ~~[illegible]~~ ~~Hetmańskiego~~ fundatora Piarów Hetmanie ~~[illegible] 24. Stycz 1677. w Warsz. 1687~~

63

1. Manuductio Institutionum Rhetoricar. authore Michaële a Visitatione. B. V. M. Cleric. Reg. Pauper. Matris Dei S. P. sacerdote conscripta Vars. S. P. 1687. 8.
2. Oratio in funere Nicol. Swirski Episc. Livoniensis Crasnovie 4. Januarii 1677 Vars. 1687.
3. Consideratio religiosi status sive tractatus de cura religiosa perfectionis in 3. partes divisa. Vars. 1705.
Rękopisma jego są w bibliot. XX. Piar. w Warsz.

Rosolecki Łukasz z województwa Łęczyckiego pochodzący 1697 r. w świeckiej i kościelnej erudycyi wyćwiczony, do tłomaczenia młodzieży nauk pilnej przykładał pracy. Był opowiadaczem słowa Bożego w Katedralnym kościele Wileńskim zarówno wymową i gorliwością przez lat dziesięć. oraz czynnym prefektem szkół i Teologii dla Pijarów obojej ~~teraźniejszej i starożytnej~~ pilnym professorem. Radcą Prowincyi przez sześć lat potem Wiceprowin. nareszcie Rektorem w Wilnie. Gmach Kollegium tamże w pięknie odnowił. z kończył posarem zniszczony. Życie 15 Lutego 1752. z. l. 55. Wydał Panegiryk na Pogrzebie Jana Szembeka Bisk: Wr: i po z. W. 1753. Życie św. Józefa Kalasrego fundatora Pijarów w Wilnie 1706. in 4. Inne pisma mniej w

Kamieński Adolf. Ur. w Rusi 1737 zakonnym Pijarem. dla wydoskonalenia się posłany był do Rzymu. wróciwszy był professorem wymowy filozofii w ... tłumaczem ... Hrabiów Ossolińskich nauczał, ... Konarskiego, dla załatwienia spraw z nim zadał się, z ... dobrze swego. wrócił się do Księży ... Wileńskich. w którego dobrawol... przebywając do końca się zabawił. do ... w Wieżwiczach w Litwie skonał dnia 9. Kw. 1781 mając lat 44. 1. Szkoło czyli rozmowy o wolności i środkach polityki A. K. 1772 8. - Przyjaciel patryjota z Fr: Pana Saige na P. pr. przez ... sposoby do uczynienia ludzi ... lepszymi: objawiona w ... którey się podaje sposoby ... 3. Listo ... Sulpi: Seweta w krótkości ... w. W. Wars. 1772. 8. ... uwagi nad ... wybrana ... Wars. 1771. 8. ... 1771. 8.

Dedukcya obywatelstwa przez Sz. Kamieńskiego Wars. 1777 8.

Uwaga ... naprawy ... ... Wars. ...

Jakubowski Ignac ur. 1751. d 18. Mar. w Woje~~w~~-
~~wództwie Krakowskim - czerpał nauki początkowe w Szko-~~
~~le publiczney Krzepickiey - któremu zgromadzeniu przepisać~~
~~chciał, coby młodzieńca ćwiczenie zatrudniało? Dlatego po-~~
~~stanowienie nasze obięte, [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Warszawie~~
~~nayprzód w Konwikcie wielkim - późniey zaś w Krzepico-~~
~~wie Uczniów w rozum kształcił.~~

gdy wz Czerpał w Krzepicowie w Szkoł. pub. Nauk i Sztuk początki
chciał się zapisać do takiego Zgromadzenia któreby
ćwiczeniami zatrudniało młodzieńca - Dlatego
do zgromadzenia naszego przyięty - naukami nad-
bnemi równie wyższemi wybornie napoiony - w War-
szawie ~~tu~~ teyże ~~[illegible]~~ naypierw w Konwikcie wielkim, po-
tym w Krzepicowie z ich postępem nauczał. Mło-
dzieńca także Antoniego Stadnickiego przywatnie
Stuła w Naukach i dobrych Obyczajach ćwiczył.
Później Młodzieży naszey / Interamna /
był Professorem Loiki Matemat. i Histor.
natural. w Drohiczynie / praefectum Scholar
sedulum egit / prefekt. Szkół pilnie sprawo-
wał, nauk i pobożności słowem i przykładem

66.

i przykładem uczył — R.u 1788 posłany był do
Wiednia aby się poznał obszerniey z fizyką Expery-
mentalną — aby przeyrzał narzędzia do tey nauki
potrzebne i aby te dla wszytkich nauk filozof:
u nas sprowadził — Dopełnił to szczęśliwie
i wszelkiego Rodzaju narzędzia, i Xiążki lepsze
kosztem Prowincyi do Łomży sprowadził. —
Nareszcie w krótce Rektorem tamże został,
i obowiązek swoy doskonale sprawowała, i razem
Historyę naturalną i Język francuzki uczeniu
wykładał. (Zkąd Rektor (Domus probationis)
w Drohiczynie równą starannością
przykładał do wpoienia nauk iak pobożności
w młodych. w Warszawie iako Radca Prowincyi za-
nosząc młodzieży w konwikcie wielkim z
chwalebną starannością — Nakonie obrany nay-
wyższym Prowincyi (Moderator)
R.u 1807 w Szkoły zamknięte w Górze otwo-
rzył i R.u 1809 sam się tam przeniósł, azeby
lepiey nad wychowaniem Młodzieży czuwał.

Gdzie dotąd iest Rektorem Collegia i Szkoł

Dzieła iego

Tyssota Doktr. Med. rada dla Pospolstwa z fran. na pol. przeł. 3 Tomy. Warsz. 1773. 8.vo
wyszło go kilka edycyi

Drugie | Paschalisa dzieło przeciw Deistom napisane tłomaczenie z francuz. ~~kilk~~

3. Rożne wiersze iego do znacznieyszych Osob w rożnych stanie w Warszawie wyszłych

4. Mowy dla Alttordiez. Konw. wielki o przyszłych iey Obowiązkach Chnese: i Czynię:

5. Trzy Xięgi Eneidy t. i. 10.a 11.a 12.a wierszem przełoż: —

68

Piotrowski Gracyan urodzony w województwie Sandomirskim roku 1735 po odbyciu początkowych nauk został piarem i wkrótce zgromadzenia i prefectem szkół obrany, przez wiele lat chwalebnie ten urząd sprawował. w Warszawie wykładał wymowę, później ~~[illegible]~~ filozofią i dialogią. przez 6 lat był radcą prowincyi nakoniec rektorem w Rzeszowie umarł roku 1785 żył lat 50

Dzieła jego są

I Mowa o potrzebie wymowy w narodzie wolnym 8 w Warszawie roku 1765 mowę tę miał w Warszawie

II Mowa na pochwałę świę: Romana z Athen in 8 Warsza: 1767 ~~[illegible]~~

III Kazania na święta in 8 1770 roku Warszawa

IV Satyry przeciw zdaniom i zgorszeniu wieku 8 Warszawie

Antoni Dąbrowski ur: w Wo: Wołyńskim ~~[illegible]~~ 1769 w Drohiczynie został piarem nauczał matematyki logiki i fizyki historyi naturalnej później został konsultorem prowincyi w szkołach publicznych ~~[illegible]~~ nauczał Algebry Astronomii i Trygonometryi ~~[illegible]~~ ~~Rotastey~~ kulisty

Nawet w Seminarium Piarskim ze swoiey chęci
dobrowolnie Geometryi nauczał oprocz szkolnych prac
wielu synów znacznieyszych prywatnie nauczał

70

Michał Krajewski Demetryusz

ur. roku 1746 8 Septembra został piiarem 1765 nauczał w konwikcie wielkim Warszawskim najczęściej prefektem w tym konwikcie został. przez kilka lat był nauczycielem domowym prywatnym młodych Wodzickich. ro: 1793 sekularyzował się i otrzymał beneficium w Konskiem

Dzieła jego są:

I. Pochwała Stanisława Konarskiego 8 Warszawie 1783

II. Życie Stefana Czarneckiego Hetmana W: K: w Warszawie 1787 in 8

3. Podolanka czyli wychowanica natury w War: 1786. 8.

4. Przypadki Woyciecha Zdarzyńskiego w War 1786. 8

5. Pani Podczaszyna w Warszawie 1787 in 8 Te trzy pisma ostatnie wyszły bez imienne

6. Lenek biały Xiąże polski w Warszawie 1789. 8. II Tom. Dzieło to na wzór Telemaka Fenelonowego napisane

Bystrzycki Jan — ur: 1772 ro=

W Woiewodztwie Wołyńskim początkowe nauki pobierał w międzyrzeczu. Roku 1788 p: został Piarem i był profesorem w Łukowie i w warszawie w kollegium starym potym w Konwikcie wielkim pomiędzy innemi naukami szczególniey przykładał się do Chemii i Fizyki, i chociaż zagranicznych uniwersytetów nie zwiedził był w tych naukach bardzo biegły i ucząc ich w kollegium

Konarskiego wznawiał Osińskiego stawę machiny których nie znalazł w Muzeum Konwiktu pokupował sobie na Examinach publicznych doświadczenia fizyczne w przytomności gości często okazywał prócz prac szkolnych w domu zatrudniał się Geometryą Mineralogią i Fizyką nawet tychże nauczał prywatnemi lekcyami przybrany za członka Towarzystwa przyiaciół nauk został

Dzieła iego są:

1 Filozofia Chemiczna p: Fourkroy z Fran: prze: zdyk: Chem: 8. 1808. War
2 Fizykę Józ: Osińskiego ułożył lepszym porządkiem i nowemi wynalazkami powiększył 18
3 Fizyka dla szkół woiewodzkich Część I na Klasę II i III w Warsz: X P: 1820
4 Wypracował także Astronomią której się uczą w szkołach

72

Szweykowski Woyciech ur: w wo: Płockim

dnia 3 Octobra roku 1773 po odbyciu nauk w zakonie zost[ał]
Piarem w Warszawie w Kollegium Królewskim później
w Konwikcie wielkim nauczał. Przeniesiony do Łom[ży]
nauczał fizyki Historyi naturalney i języka polsk[iego]
roku 1802 z woli rządu posłany był do Berlina, aby się
wydoskonalił wszystkim Niemieckim tu języków prz[ez]
2 lata uczył się z tamtąd udał się na inne niemieck[ie]
uniwersyteta i z wielkim pożytkiem z nauk powró[cił]
do oyczyzny roku 1804 w gimnazyum Płockim był
nauczycielem Literatury Polskiey i łacińskiey przez 4 r[...]
Lata nauka rostropność iego sprawiła że został obra-
ny Rektorem w seymach w mieyscu tym sprawo-
wał obowiązek Rektora i Profesora przez 3 Lata a[...]
wował w nagrodę prac iego oyczyznie i Kościołow[i]
uczynione roku 1810 mianowany był Kanonikiem
Katedralnym Płockim zaszczycony tą godnością nie
przestawał się oddawać pracom wkrótce został po-
wołany do Warszawy gdzie był profesorem Literatury pol[skiey]
wcielony do Towarzystwa Elementarnego.

Wydał
1 Uwagi nad wyższemi szkołami Polskiemi w po-
równaniu do Niemieckich przez X Woyc Szweykow-
skiego w Warszawie u Piarów 1808 in 8 112 stron
2 Kazanie miane w Płocku do nowo zaciężnych
żołnierzy w Warszawie 1807 in 8vo

Kopernika Mikołaja, życie. z rozprawy Śniadeckiego Jana p.t. O Koperniku. z Rocz. T. W. P. N. Tom II str. 88.

W 26tym roku panowania Kazim. Jagiellończyka Ery zaś Chrześt. 1473. dnia 19 Lutego urodził się Kopernik w Toruniu z ojca Mikołaja i z matki Barbary Watzelrod siostry Biskupa Warmińskiego. Oddany na nauki do Akad. Krakowskiéj i w rejestr jéj uczniów r. 1492 zapisany czerpał w téj jedynej podówczas Polskiéj szkole przez lat 5 wiadomości Litteratury Greckiéj i Łacińskiéj i nauk matematycznych. Tym trojakim rodzajem nauk słynęła wówczas akad. krakowska w Europie. Jakób z Kobylina, Mikołay Szadek, Marcin z Olkusza, stanu potem matematyki profesorowie byli współuczniami Kopernika, wszyscy zaś w matematyce i astronomii uczniami Wojciecha Brudzewskiego, i który za nalęganiem księcia kardynała Fryderyka Jagiellończyka Brudzewski wyjechał do Litwy na urząd sekretarza przy królu Litewskim Alexandrze,

— królu potem

króla potem Polskim; Kopernik w r. 1497 prze-
niosł się do Bononii, gdzie pod astronomem Do-
minikiem Marya z Ferrary, nie jako uczeń
ale jako świadek i pomocnik, nad obserwacyami
gwiazd pracował.

Wyjechawszy z ojczyzny Kopernik
już opatrzony w wiadomości Astronomii i mate-
matyki któremi tak słynął we Włoszech, —
iż w 27mym roku wieku swego, uczył publicznie
matematyki w Rzymie, liczne bardzo zgromadze-
nie uczniów na swoje lekcye ściągnął. Tam
wciągu swego nauczycielstwa, nie zaniedbywał
i z obserwacyi gwiazd uważał zaćmienie
Księżyca w r. 1500. Wracając z Włoch do
Polski w Padwie popisywał się ze swego
w anatomii postępku i stopień doktora medycy-
ny otrzymał. W Krakowie zaś w liczbie
Akademików w r. 1504 jest zapisany, i zda-
je się jakgdyby było jego prawdziwem wzięciem zo-
stać przy tej akadem. gdyby go wuj jego
Biskup Warmiński dawszy mu kanonią
do Warmii nie zawołał. —
Gdy osiadł w Frauenburgu, zaczął się zasta-
nawiać,

nad astronomią i układem świata, i daszedł do prawd następujących.

"Że słońce jest gwiazdą nieruchomą otoczoną szeregiem planet około niego krążących który jest środkiem biegu i pochodnią je oświecającą; że oprócz planet głównych są planety drugiego rzędu, czyli księżyce, naprzód koło swych planet, potym koło słońca biegące, że ziemia jest planetą głowną, bieg trojaki mającą, że wszystkie widomości biegu dziennego i rocznego, wszystkie pory roku i z nich wypadające odmiany w świetle i powietrzu są rzetelnemi skutkami biegu ziemi wirowego około swojej osi, i peryodycznego około słońca, że wszystkie biegi gwiazd stałych są tylko złudzeniem oka naszego a prawdziwym wypadkiem biegu ziemi, że nakoniec w biegu wszystkich planet, tak pierwszego jak drugiego rzędu, zachodzą dwojakie skutki badaniego rozróżniewa wyciągające, t. j. jedne które pochodzą z biegu ziemi, drugie które wypadają z ich

76. „w Tamtego około słońca obroty." — Tęż samą wyrażoną i wiedzę prawdę, którą on pierwszy światu dał poznać. — Umarł kiedy wyszło jego dzieło o Obrotach Niebieskich

prz. ss. Był on jeszcze administratorem dóbr Kapitulnych z Alenstein.

(z Sołtyk. Ost. Aktor.) (~~bratanek~~ wuj jego nazwał się Łukasz Watzelrode Bisk. warmiński.) ~~Kopernik~~. na sejmie Poznańskim, gdy mistrz krzyżaków wprowadził fałszywą monetę wypracował rozprawę o monetach i ich kursie. — Umarł r. 1543.

Osiński X. Józef. Piar. (Z mowy mianej przez Stanisł. Sołtyka czł. T. W. P. N. na jego pamiątkę w roku 1804 d. 24 Maja. /: z Roczników Towar. P. N. Tomu IV str. 12. Numer. 2. :/

72 11. Marca

Urodził się 1738 w Dobrzykowie w dyecezyi Płockiej. Od najmłodszych lat swoich czując chęć do nauki wstąpił do zakonu XX. Piiarów i wkrótce usposobił się być nauczycielem jakoż

w Warszawie od [illegible] w Krzemieniu

w powierzonej sobie klassie nauk fizycznych okazał talent niepospolity. Wkrótce pojechał

z młodym St. Sołtykiem z którym mu [illegible] oddany.

za granicę dla udoskonalenia się, i tam jak najpracowiciej się nauce oddawał. Przebywszy

wróciwszy Szkoł. Konarsk. [illegible] i pokazywał publicznie [illegible] naród nasz nabrał dopiero jakiejś znajomości o Fizyki

2 lata w Wiedniu a 1. w Paryżu, wrócił do ojczyzny i zaraz powierzona mu została nauka Fizyki i Matematyki która jeszcze w kraju na niskim bardzo stopniu była. Uczył on przez lat 30 w Warszawie w szk. XX. Piiarów Lecz nie przestał na tem że w szkołach uczył zawsze jeszcze dawał publiczne lekcye Fizy- eksperymentalnej i w celu upowszechnienia jej w r. 177? wydał Fizykę doświadczeniami stwierdzoną

czem się bardzo wsławił.

wraz z nowemi [illegible] i dziełami Francuzkiemi

która jak naówczas była wyborna. X

Także zastąpił St. Augusta [illegible] [illegible] [illegible] tem

Wkrótce też i Chemia zaczęła się zbogacać nowemi wynalazkami wydał więc

X Gdy nowe wynalazki i ~~[illegible]~~ odkrycia w naturze na prędko Osiński ze wszystkich krajów szybkim krokiem w Europę się ~~szerzyły~~ [illegible] aby polakom nie były nie znajome, drukiem wiadomości o nich upowszechniał.

78

784 dziełko o gatunkach powietrza. — Ledwie że się po kraju rozeszło to dziełko, a już Chemia nowemi wzbogacona zasadami; nowe przyjęła zasady, Osiński więc zaraz dawne, i podług nowych w r. 801 wydaje Fizykę najnowszemi pomnożoną doświadczeniami. Wydał także Osiński tłomaczenie Mineralogii o różnych gatunkach rud żelaza p. Kurtiwrona, i Buszinga;

niedługo został Rektorem Koll. Komisyi późniéj Grodzieńskie. Wrocił się do Warsz. fizykę uczył (ut supra) nowemi wzbogacąc wynalazkami. T. Kr. Przy. . . ob. mianował go jednomyślnie swym członkiem lecz niedługo się tem zaszczytem cieszył bo z 13 Marca 1802. ł. 64 był prawie 78

Wydał. 1. Fizykę doświadczeniami stwierdzoną do wszystkich szkół 8° 177. . Druga jéj edycya poprawiona r. 1801. wyszła pt. Fizyka najnowszemi odkryciami pomnożona Wyd. W. 8°.

2. Nauka o gatunkach ~~rudy że~~ i szukaniu rudy żelaznéj, topieniu jéj w piecach wielkich dymarkach, robieniu mieszków drewnianych stawianiu pieców na topienie rudy o fryszerkach i fryszowaniu żelaza surowego. — Robienie stali z żelaza ciągłego albo surowego wyjętem. p. pana Courtivron i Bouchu napisane, a staraniem JW. Xięcia Małachowskiego na język P. przet. i dodatkami pomnożona, itd. itd. 34 kopersztychami z zagranicy sprowadzonemi ~~ozdobiona~~ objaśniona Warsz. w K. P. 1782 w dawnych robociach
in 4. str. 582.

3. Opisanie polskich żelaza fabryk p. X. Jz. Osińskiego staraniem i kosztem JW. X. Hiacynta Małach. z G. Kopersz. do druku podane Warsz. XX P. 782. 4. 90 str.

4. Gatunki powietrza odmiennego od tego w którem żyjemy, krótko zebrane sposoby nabywania ich opisane własności doświadczeniami potwierdzone zażycie jednych do robienia wód leczących lub strzelania itd. itd. z fig. w Warsz. Dr. XX P. 1783. 8. 169.

5. Robota machiny powietrznéj pana Mongolfier wyłożona p. X. Jz. Osiń. Warsz. XX. 1784. 8. 26.

6. Sposob ubezpieczający życie i majątki od piorunów p. X. J. Osińs. wyłożony z fig. Warsz. X. P. 1784. 8. 54

Michał Potulicki. Sz~~[illegible]~~ pamięci o nim Stan. Potock. z Rocz. T. W. P. N. Tom VI. № 2 str. 86. —

Urodził się w Warszawie 16 lip. 756 r. z Alexandr. Hil. i Eleon. Potockiej. — matka go odumarła w 5. roku, a tenczas przez rząd wzięty u Urszuli Wielopolskiej, Star. Krak. oddany był r. 1762 do konwiktu XX. Teatynów a w r. 772. wysłany był z Alexandrem Potockim i Kaz. Ustrzyckim do Włoch. Tam był blisko 2 lata w Akad. Turyńskiej udał się do Rzymu, Neapolu, itd. później p. Wenecyą i Wiedeń wrócił do Ojczyzny. Wkrótce swoje odziedziczył dobra w Prus. Zach. W r. 782 ożenił się z Elżbietą z Wodzickich Starościną Krak. i miał 2 córki i 3 synów. W r. 802 został Czł. T. W. P. N. umarł 16 Maja 804 r. Zostawił po sobie kilka rękopism. technologicznych

Dr. Szarwzyńskiego

(Do Szarwzyń. 5. Pochwała Stanisł. Szczęs. Potock. Gen. Art. (bezimiennie) Warsz. XX. P. 1789 8. ~~[illegible]~~. (Szarwz. także wydał 4. 5. 6. T. Traktatów, pewnie więc ~~[illegible]~~) on napisał 13 części Zakonu — Pisał jeszcze niektóre rozprawy w materyach politycznych, które bezimiennie wydał.)

Z **Siarczyński Franciszek.** ur. w ziemi przemyskiej w Województwie Ruskim. d. 12. 8bra 1758. został Pijarem r. 1775 po odbyciu nauk, Gramatyki Historyi Geografii w Łukowie, ~~ci~~ potem w Warsz. w Konwikt. ale uczył w Litwie i Krajowie naucz. później zaś Wymowy w Radomiu i Warsz. w Koll. Szlach. gdzie także opowiadaczem był Słowa Bożego. R. 1792. za namową brata swego niemca wtedy Sekretarza Gabinetowego za pozwoleniem Rzymu sekularyzował się i otrzymał Beneficium kurze w Krzemienicach dobrach królewskich. W r. 1794 przez napad nieprzyjaciela utraciwszy wiele swych rzeczy przeniosł się do miasteczka Zawadt, w Galicyi gdzie był jakiś czas Rektorem Parafii nakoniec Proboszczem będąc w Jarosławiu żyje —

collatione regia

Dzieła jego

1. — Historya polit. rewolucyi Ameryk. i ustanowienia Rządu napisana z francuz. (bez imienia) w Wil. u Grella 1783. 8.

2. Geografia, czyli opisanie naturalne historyczne polityczne krajów i narodów w 4 częściach świata zawierających się, z dołączeniem geografii astronomicznej X. Fr. Siarcz: S. P. B. K. w Warsz. w Druk. 1790 (Bentk. J. d. L. ...) 8. Tomy 4. str. 538. 684. „Dzieło to dokładne w swoim rodzaju dalszy ciąg jednak Ta była Geograf. Pol. nie wyszedł.

Tomy tylko zostały w rękopiśmie w których miała być dokładnie Polska opisana czyli zawarta po podziałach statystyka

4. Dykcyonarzyk Geograficzny szkol. ~~itd.~~ przez Ang. napisany przez Pana Echarda, z trzynastej od Angiel. przełożone na francuski przez Vosgiena, nakoniec z 8mej francuskiej na polski z dodatkiem znacznym, dołączeniem opisu Pol. w Warsz. u Dufour. 8. 3 t. 1782-3. 315. 368. 218. —

Joachim Chreptowicz prezydent Litt.
Ławor. [Z Rozp. Tow. W.p.N. T. X str. 457] Urodził
się 4 Stycznia 729, z Marcyana i Reginy
z domu Wojniłłówny. Po odbytych naukach we
szkołach Jezuickich w Wilnie w Nieświeżu, i
Brunsbergu, początki życia obywatelskiego
poświęcił usłudze publiczney. Był raz
deputatem na Trybunał Litewski, 2 razy
potem na Sejm, Marszałkiem trybunału
głównego W.X.L. w czasie konfederacyi
jeneralnej Litew. był Marszał. z Woje-
wództwa Nowogrodz. podczas elekcyi Stani-
sława Augusta był prezydentem tegoż Sejmu
pod Warszawą zgromadzonego, był nakoniec
potem od wojska do stanów Rzpltej w szo-
pie Elekcyalnej pod Wolą. We wszystkich
tych funkcyach z dystynkcją pokazał się
światłym i sprawiedliwym sędzią, wymo-
wnym i kraju interes znającym potem, i
przywiązanym do kraju obywatelem.

Tyle zalet nie mogło ujść bacznego
+ ks. X. Xawerego Bohusza.

82 na zasługi ojca Stanisł. Aug. który nays
nie skoronowanym jeszcze oddał mu wakującą
sekretaryą wielką W. X. L.

W tenczas dopiero Chreptowicz z rzędu praw i zwyczajów krajowych dobrze wiadomy w 30ym roku zwiedził Francyą, Anglią, Hollandyą, Szwaycaryą, Niemcy, Czechy nabywszy wiele światła powrócił, i na Seymie r. 1773 dostał od Augusta pieczęć mnieyszą Lit. idąc w różnych z tego urzędu wypadających obowiązkach dowody zdatności i pracy. W tymże samym roku zniesiono Jezuitów. —

Obawiano się to nie miasto z tego upadku na oświecenie publ. Pierwszy Chrept. wpadł na myśl ustanowienia Magistratury ~~publ.~~ rządowej nad wychowaniem narodowem młodzieży, a projekt ten, zamieniony został w prawo. —

Mianowany członkiem Komm. Eduk. powierzony miał sobie wydział Szk. Lit. i Akad. Wil. — I razem z Poczobutem prowadził w tym wydziale od r. 1773 – 1792

R. 792 w ostatniej ustanowionej konstytucji 3 Maja zarządzał jako sprawujący interessa zagraniczne lecz gdy krajowym nieszczęściom zaradzić nie można było ustąpił precz. Udał się do Karlsbadu dla zdrowia porady. i do Włoch Sławny jest jego projekt † wolności chłopów

87

X. Bohusz Franc. Xawery. z Rozdz. I. w P. N. I. ~~XIII~~ 8. 17.

z Kossakowskich Pręż. Cz. I. —

Ur. w połowie wieku 18. w Litwie

odbywał pierwsze nauki u Jezuitów Wileńskich Jezuici widząc w nim zdatność, przyciągnęli go do siebie bo oni wtedy starali się wabić do siebie ludzi którzy by mogli lub ich swym jenialnym [illegible] od upadku jaki im groził, lub uświetnić go mogli. — Uczył w niższych klassach młodzież, później wystąpił z zgrom. do Księgarni tak gdy uważał już nie mógł być zdatnym swą nauką zgromadz. bo to rozwiązanem zostało. Sławny administrator Tyzenhauz który pierwszy zgadywał naukę, i umiał brać jej zasługi zaczynał wtenczas chwalebną w zamiarach choć częstokroć gwałtowną w środkach wielkich Administracyą potrzebował ludzi z odwagą i rozumem przyciągnął więc do siebie Bohusza i użył go do kierowania sejmików i utrzymywania, jak mówią wtenczas kredytu naszej partyi. Wystawiony był przez to na nieprzyjemności które wszczęte tylko zrażały, iż przed upadkiem jeszcze Bożyszcza swego od niewłaściwego sobie dworaczenia i utrzymawszy ~~kod~~ koadjutoryat Prelatury od kapituły Wileńsk. poświęcił się bliższym stanu obowiązkom i skłonności do Nauk. ?

Pierwsze jego ~~[illegible]~~ prace liter. była przełożona z franc. dziełko p.t. Filozof bez Religii poskramiające [illegible] mowę targania się na Religiję. —

Wtymże czasie deputowany na Trybunał okazał niepo-
spol. prawa znajomości a w Administracyi Dyecezyi
do której od nieobecnego w kraju Biskupa wspólnie z in-
nemi był wezwany, gorliwość i rozsądek. —
Wkrótce został przybrany za członka komis. Juryz. Uni-
wersyt., ale ~~nie~~ i ta zbyła wszystkich szkół wyższych w 3 gu-
berniach Lit. — Znudzony nareszcie publicznemu życiu
~~[illegible]~~ oddał się całkiem naukom. —
Tow. Kr. W. P. N. zadało ~~materyą~~ pytanie do rozwiązania
„z jakiego materyału, i w jaki sposób zbudowany w kraju naszym
„dom włościański byłby najtrwalszy, najcieplejszy, najtańszy
„i najlepiej od ognia zabezpieczający." ~~[illegible]~~ 9. rozpraw
przysłano, a że wszystkie miały swoje zalety, tak żadna
nie odpowiadała celowi. — Bohusz wydał rozstrzy-
gnienie ich pt. Recenzent.
~~[illegible]~~ Napisał także rozprawę, która jest umieszczona
w Roczn. T. Warsz. P. N. Tom. 6. p.t.
~~Pr~~
Przełożył także kodex francuzki w r. 1810
i w[illegible] wydał drukiem
W krótce jego znajomość prawa i ~~[illegible]~~ zjednały mu
urząd Sędziego Pokoju w Cyrkule III m. Warsz. Sprawo-
wał go do śmierci. Majątek zapisał Tow. P. N. na
fundusze Sierot i Inwalidów. —

Rejtena Tadeusza życie. —

Ur. d. 20 Sierp. 1742 r. z Dominika, i Weroniki Wołodkiewiczównej w ~~W~~ Hruszczowsie w Województwie Nowogródz. z domu starożytnego w Litwie. Skończywszy nauki u XX. Pijarów w Warsz. wszedł w służbę wojskową do chorągwi W.X. Litt. Buławy. W czasie konfederacyi, znajdując się u wuja swego Strażnik. Rusk. na Ukrainie, zebrawszy poczet Kozaków, często napadał i gromił odważnie najezdników obozy, przeważającej się opierać siłą stawając mężnie, uchodził na Ukrainę.

W r. 1773 usłyszawszy o wydanych uniwersałach na Sejm pośpieszył do Nowogródka i tam jednomyślnie posłem obrany. Tu się zawiązał skutki, też pełen chwały zawód nieustraszonej ~~i [illegible]~~ cnoty obywatelstwa Rejtana. Na pierwszej sessyi d. 19 Kwiet. gdy Łętowski podk. krak. jako najstarszy z koła w zagajeniu [illegible]jem, niezapytawszy się izby, ogłosił konfederacyą i wezwał samowolnie do laski Marszałkowskiej Ad. Ponińsk. posła Litt.; wyszedł Poniński na środek izby już laskę w ręku trzymając. Obrażeni i zuchwałością takową Rejten i Korsak posłowie Nowogrodzcy nie mniej jak całe prawie koło ~~[illegible]~~ bezczelnie o ukaranie gwałtu takiego nastawać poczęli. Nie zważając na to Poniński ~~[illegible]~~ zaczął głos przyznawać i stał na taborecie. Natenczas ruszyli się posłowie z miejsc swoich. Rejten porwawszy drugą laskę z rąk odźwiernego i zasiadłszy na stołku: Mości panowie zawołał marszałek sejmowy nie sam się obiera, obierać go powinna izba poselska, uwoje żądam za prawodawcą waszego

88.

wykrzykniętą Rejtana ~~przez~~ prawie jednomyślnie Chodkiewiczem. Przez kilka godzin trwała wrzawa. Ponieważ wręczyć przeciw sobie zabierających odłożono sessyę na jutro ~~o godz~~ na godz 9. i wyszedł.

Rej zawołał, „kto kocha ojczyznę niech zemną zostanie" Zatrzymała się cała prawie Izba a Rej sam prawie w poniedziałek odłożono sessyę na jutro na godz. —

Przez resztę dnia i nocy, usiłowali przeto wszelkimi środkami ościennych, jak najwięcej reprezentantów na stronę pozyskać, z małym atoli skutkiem. Nazajutrz d. 20 kwietnia ~~rano~~ na sessyi nastawano na stołów aby sessyę zagaił, i kandydata podał do laski lecz ten na wszystko był głuchy. Wśród najgorętszych sporów Poniński pokazał się wedrawiach iż odłożono sessyę na jutro godz 9. r.d.. reszta w Syblen i Chodkiewiczem. —

Zadejski Idzi. ur. przy schyłku 17go wieku w woj. Krak. Zostawszy Pijarem, przez wiele lat nauczał w szkołach. W Zakonie był Rektorem przez 6 lat. Przez 14 lat kazał z chwałą w różnych najznaczniejszych kościołach. Tak był niespracowany przy usilności w pisaniu dzieł i czytaniu, że go powszechnie wtenczas pracowitym nazywano. Przy schyłku życia zaczął wzrok na oczy zapadać udał się do Kolbuszowa ~~udał się~~ do dworu Xcia Sanguszki Marszał. W. XL. gdzie ~~†~~ d. 17. Stycz. 1746. z. l. 55

Wydał 1. Mowy z. o chwale Ś. Tomasza z Akwinu. Vars. fol. 1720.

2. Privilegia et Constitutiones Apostolicae Congregationi nostrae concessa una cum historia de ejusdem initiis et progressu 4. Vars. 1736.

3. Conciones pro totius anni festis in fol. Vars. 1739 2 raz 1754.

Inne jego pisma są mniej ważne, są to same panegiryki, mowy pogrzebowe, i kazania. Bielski wspomina ich 15. Pisał prócz tego życia sławnych autorów i nauki ich. —

Żeglicki Arnolf Kazimierz ur. 1696. w Głogowie w Woj. Ruskiem. Zostawszy Pij. był Rektorem w Chełmie potem w Podoleńcu, nakoniec w Warsz. u Konsyliarzy był radcą prowincyi czas zbywający od zatrudnień obracał na zbieranie praw polskich w Krakowie przeniósł się do Podoleńca gdzie oddał się tylko samey nauce i pisaniu umarł 22 Oktobra 1766 żył lat 70

Dzieła v. Bent. H. L. P. s. 57/ VII 176) s. 1 225

<u>Kola Dymitr.</u> ur. w War: roku 1699 zos
tał Piarem zdatność iego i nauką zprawiły
że chrabia Mniszech Marz: Pań: wezwał go
na dwór swoy do kształcenia synów jako
i tych zobić zjednał i odpowiedział oczekiwa
niom Oyca. oddaliwszy się ztamtąd nauczał
piarów i świeckich Teologii przez 6 Lat. spra
wował różne urzędy zakonu swoiego. znaydo
wał się jako Teolog Rymasa przy dworze
Komorowskiego. Wróciwszy do Warszawy
prawo Kanoniczne wykładał. tknięty
Apoplexią umarł 14 stycznia 1766 roku
żył lat 67. —

Dzieła iego są

1. Traktat krótki o Heraldyce, to iest o herbach rodowitych do J. O. Xiążęcia Kaspra Lubomirskiego przez Xiędza Dymitra Franciszka Kota z przydatkiem introdukcyi do Historyi uniwersalney w War: u Xięży Piarów 1747 in 4 11 arkuszy

2. Tenże Przetłumaczył także Dykcyonarz pióra Daneta franc. łacińsk. na polskie. —

3 Sposób nauczania katech. Świętej przep. pap. w War 1742 ~~inny~~ wszystkich jego pism Bielski przytacza lecz te są mniey ważne

Wyszocki Samuel urodzony w Sandomierzu 1706 Roku Zostawszy Pijarem nauczał z wielkim pożytkiem uczniów konwiktu w kol. XX Piar. Warsz. potem

w katedrze krak. był Rektorem w Warszawie i 10000 Złt Pl. ofiarował na Bibliotekę
Za 1754 posłany do Rzymu na zebranie generalne – wróciwszy do Warsz. sprawował inne Urzęda Zakonne – Konwiktem Warsz. rządził długi czas i powtórnie ofiarował na Bibl. 3000 Złt pol. – Statuę w tejże wystawił swoim kosztem – Różne w całym Zgromadz. sposobności ulepszenia i wiele własnych kosztów nato wyłożył – Umarł w Warsz. 1. Mar. 771 lat 65.
Pism jego różnych ascetycznych 23 przystawia Bibliot.—